

संजीव संजीवभय



वेणुद. भविष्यन्त.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોમ્પ્યુટર વિભાગ]

અનુક્રમાંબ ૬૬૦૮ તારીખ

પુસ્તકનું નામ રાંડાત મંડાલમથ

વિષય દ. ૪

ૐ

સંગીત મંગળમય.

(સચિત્ર-સુધારા-વધારા સાથે.)

લેખક, " મણિકાન્ત. "

તે

શંકરલાલ મગનલાલ પંડ્યા-હળવરવાસવાળા.

મનિ નન્દ કાવ્યમાળા' ગયા 'પાપા' રમતા અન સંગ્રહની સીતા'

કોના લેખક.

દેવ ગાયવાડી, માધવજી ડાકરચીનો માળો. મુંબઈ. નં. ૨.

પ્રકાશક

મંગળદાસ નથુભાઈ ખરીદીયા.

- ૧૫૨, આશ્રમના ટુવાની પોળ અમદાવાદ.

સોલએજન્ટ.

સોજીતરીયા અધર્સ—બુકસેલર્સ.

દે. હાખમીદાસ ખીમજીનો માળો, ગંજુશવાડી મુંબઈ નં. ૨.

કીંમત રૂ. ૦-૫-૦

સાલ મુબારક !

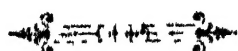


—ગઝલ—

નવિન શુભ સાલ વિક્રમની અહા ! તમને મુબારક હો;
સદા સુખ સંપત્તિ યશને, હૃદય શુદ્ધિ-મુબારક હો !
કૃપા કિરતારની હોજો, સદા આનંદમાં રેજો;
કરો પર્માર્થનાં કામો, અણુટ રિદ્ધિ-મુબારક હો !
તમારાં કષ્ટ શો નાઓ, પુરા ધીમંત તો થાઓ;
શુરો શ્રીમંત કહેવાઓ, સદા સિદ્ધિ-મુબારક હો !
અહાહા ! ! હમ્પતી વચ્ચે, છગરનો પ્રેમ ખસ નામો;
રહો શો સપ સંપીને, પ્રજા વૃદ્ધિ-મુબારક હો !
તમોપર જગતકર્તાની, કૃપા હરદમ અહા ! રેજો;
સકળ પરિવાર સુખ પામો, રૂઢી શુદ્ધિ-મુબારક હો !
નવિન આ સાલ વિક્રમની, નવિન શુભ આજનો દિન છે;
મુઆશિય આપને આપું, અહાહા ! ને-મુબારક હો !

“ મણિકાન્ત ”

અર્પણ પત્રિકા.



જેઓ બહારથી સફેદ પણ અંદરથી કાળા, ખરો
રસ્તો ચુકાવી દુનિયાને આડે રસ્તે દોરનાર તથા
પારકી પુંજ ઉપર તાગડધીન્ના કરી હબરોને
પાયમાલ કરનાર, કન્યાવિક્રય કરી ઉદર
પોષણ કરનાર તથા અધરેલામા ગણાઈ
ભ્રષ્ટ થનાર, ધનના મહમાં અંબ
બનનાર, મનુષ્ય કર્તાવ્ય ભુટ્ટી
જનાર. એવા અધમ જનોની
આંખ ઉઘાડવા આ લઘુ
પુસ્તક તેઓનેજ
અર્પણ કરું
છું.

“ મણિકાન્ત. ”



महाराष्ट्र.

પતિ સેવા.



ભલે રોગી ચ્યમેણી હો ! ચગન મનહીજ પોગી હો !
 પતિ ભગવંત સમ ધારે-પતિવત-પ્રાણપી આહો !
 " મણિકાન્ત. "

કન્યાવિક્રયનો "કબાલો"! બુધ્ધિ પેશ ૨૬૧



અમારી લાડલી લેવા! બહેન જરૂર આવોને!
અમારું મન મતાવાન મની કલત્રાન લાવોને!

"મળિંગના."

અહાહા! આજ છે હોળી! (જુએ પાન ૫૩).



કમુએ ચુંદડી બોળી! અહાહા!! આજ છે હોળી!
રમાડું રંગમાં રોળી! અહાહા!! આજ છે હોળી!

“મણિદાન્ત.”



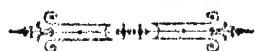
પ્રાર્થના !

—ગઝલ—

નમું કિરતાર કડ્ડાણું, કુબુદ્ધિ કાપજો પ્યારા;
 અમારો ધર્મ સાચવવા, સુબુદ્ધિ આપજો પ્યારા !
 ભૂખ્યાને અન્ન દેવાને, પ્રીતે પરમાર્થ કરવાને,
 દયાળુ દેવ અમ દિલમાં, દયાને સ્થાપજો પ્યારા !
 હુળાહુળા ઝેરના જેવા, બૂઠાથી બૂજવો રાખી;
 હૃદયમાં સત્યતાની છાપ સત્વર છાપજો પ્યારા !
 તહમારા ગુણ ગાવાને, ભજનમાં લીન્ન થાવાને;
 અમારા દેહમાં લકિત રંગે રંગ વ્યાપજો પ્યારા !
 કુડા છે કામ ને કોધ, ખૂરા છે મોહ ને લોભ;
 કહે “શંકર” અમોને દૂર એથી રાખજો પ્યારા !

“મણિકાન્ત”

મંગળ યાચના !



—ગઝલ—

અમારા હૃદમાં સર્વે
સ્થળે ઇશ સ્થાપજો—મંગળ !
અહા ! સૌ આર્યના અંતર;
વિષે બસ વ્યાપજો—મંગળ !
કરી મન માનતી વૃદ્ધિ;
વધાઈ આપજો—મંગળ !
પ્રભુ ભારત તનૂ દિલમાં;
લલાઈ છાપજો—મંગળ !
વધો હુન્નર કળા હીંદે;
સકળ કાર્યો થજો—મંગળ !
વળી વ્યાપાર પણ વધજો;
સુખુદ્ધિ વાધજો—મંગળ !
તમે પાસે સકળ પત્તિ;
પતિનું માગજો—મંગળ !
ગવાંજો ગીત ને વાજં;
વિભૂષ વાગજો—મંગળ !

“ મણિકાન્ત ”



ગઝલમાં ગુલતાન !



ગઝલમાં હું બન્યો ઘેલો !

ગઝલ દિલબન ! ગાવા દે !

હજરો કામને છોડી !

અહા ! ગુલતાન થાવા દે !

ગઝલના હોજમાં હવે !

અહાહા ! ચાર ! નહાવા દે !

ગઝલ રસથી ભરી ખ્યાલી !

પી ને મસ્તાન ! થાવા દે !

નથી ખાવું નથી પીવું !

મજા બસ ! એ ઉડાવા દે !

અયે ! નિદ્રા ! જજે નાસી !

નશો ! એનો ચુડાવા દે !

નીતિ શંગારના કાવ્યો !

ગઝલમાં હા ! બનાવા દે !

વિષય વૈરાગ્યનો વીરા !

ગઝલમાં રે ! બતાવા દે !

ભલે છે અન્ય રાગો પણ !

ગઝલમાં ગાન ! થાવા દે !

વળી વાળંત્ર તે સાથે !

ગઝલમાં હા ! બજવા દે !

“મણિકાન્ત”

વિભૂ વાક્ય.



—ગજલ—

જગતમાં ધર્મની પડતી અધર્મે થાય છે જ્યારે,
નિરાકારી છતાં ભારત ! લઉં અવતાર હું ત્યારે.

* * * *

ભજે જે ભાવથી મુજને ત્રિવિધિ તાપ-કાપે છું !
કરે પરમાર્થ જે પ્રેમે પ્રથમનાં પાપ-કાપે છું !
સદાચરણે સદા આલે દિધેલા શ્રાપ-કાપે છું !
જીગરમાં તે જનો કેરી ભલી હું છાપ-છાપે છું !

* * * *

કરે આરાધના મહારી પછી તપની-નથી પરવા !
રહેા જેના હૃદયમાં હું પછી જપની-નથી પરવા !
પિછાને જે મહુને તહેને અવર લપની-નથી પરવા !
પુરાણો કે, પુરાણીની અગર ગપની-નથી પરવા !

“ મણિકાન્ત ”

ॐ
 संगित



प्रभु स्तुति.

— वसंततिलका छंद —

प्राता तમે सकળના કડણા કરો છો,
 દાતા તમે જગતના દુઃખને હરો છો;
 આપો સુખદિ અમને દરરોજ ખ્યારા,
 સ્નેહે તમું સુખકરા પ્રભુજી અમારા.



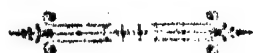
— ગીતિ —

મંગલમય મન મ્હાડું “ મંગલમય ” પુસ્તક લખતાં આજે;
 મંગલમય સા ઈચ્છું, મંગલ વાળાં સર્વ સ્થળે વાજે.



અસ્તુ.

“ વનમાં વાંસલડી વાગે છે ! ”



(માત્રામેળ તોડક છંદ)

(સખી સ્વપ્નમહી મન મોહનમે-એ રાગમાં પણ ગવાશે.)

મધુરો સ્વર ક્યાં થકી આવે છે ? અમૃત વૃષ્ટી વરસાવે છે;
અતિ પ્રિય શ્રવણને લાગે છે, વનમાં વાંસલડી વાગે છે!

રે ! ગાય ગોપ સા સ્તબ્ધ રહ્યાં.

ચમુનાં જળ જોને ! શાન્ત થયાં.

પશુ પક્ષી વિચરવું ત્યાગે છે, વનમાં વાંસલડી વાગે છે!

મમ અંતરમાં કંઈ થાયે છે,

મોહન મળવા મન ચલાયે છે;

રે ! બુળ તરસ પણ લાગે છે, વનમાં વાંસલડી વાગે છે!

જો ! તપધારીએ તપ મુક્યાં,

ધ્યાની યોગી નિજ ધ્યાન મુક્યાં;

નર નાર નીંદથી જાગે છે, વનમાં વાંસલડી વાગે છે!

સખી મોહનને મળવા ચાલો.

મધુવનમાં નંદ તણો લાલો;

મન ભૂધર લલિત માગે છે, વનમાં વાંસલડી વાગે છે!

“ અલખેલું યૌવન આવે છે ! ”

(ભાગ્યમેળ-તોટક છંદ)

વધતાં વય કન્યા શરમાયે, બદલાતું બાળાપણ બાયે;
રે ! રમત ગમત વિસરાવે છે, અલખેલું યૌવન આવે છે!

મન નવિન વિચાર વિષે રમતું,
ભણવા ગણવાનું ના ગમતું;
અચળ ચિત્તું અમકાવે છે, અલખેલું યૌવન આવે છે!

સ્તન નિતંબ ગુરૂતાને ધરતાં,
કટિ લચકાયે હરતાં પ્રરતાં;
સ્મિત હાસ્ય ધ્વજ ફરકાવે છે, અલખેલું યૌવન આવે છે!

બસ મદન અગન તનમાં લાગે,
યૌવનની વાંસલડી વાગે;
તન અવયવ સકળ વિકસાવે છે, અલખેલું યૌવન આવે છે!

મન થાય અલૌકિક રસવાળું,
તણ આઢણી અંગ ધરે સાળું;
રતિ રંગ હૃદય રેલાવે છે, અલખેલું યૌવન આવે છે!

ભરથાર તણો મન મંત્ર ભણે,
ચતુરા ચીંતાના કોટ ચણે;
વિરહાનળ શોર મગ્યાવે છે, અલખેલું યૌવન આવે છે!

તન રંગ સુવર્ણ સમે થાયે,
મુખ મંડળ રક્ત બની બાયે;
અમુને અપણ બનાવે છે, અલખેલું યૌવન આવે છે!

અલખેલું યૌવન આવે છે!
તે મોહક મંત્ર જપાવે છે!
રસધેલું યૌવન આવે છે! અલખેલું યૌવન આવે છે!

“ ઘનરાજ સવારી આવે છે ! ”

(માત્રામેળ તોટક છંદ)

જો ! વાદળમાં ડંકો વાગ્યો, રે ! સૂર્ય છુપાવાને ભાગ્યો;
વિજ એવેત ક્વણ્ત ફરકાવે છે, ઘનરાજ સવારી આવે છે !

જો ! મોર મીઠા ટોકાર કરે,
દ્રઢ ભક્ત પપૈયા ખેંચે ખરે !

તે પિયુ પિયુ શબ્દ સુણાવે છે, ઘનરાજ સવારી આવે છે !
પક્ષી સૌ માળામાં ખેસે;
વનચર જૈ વૃક્ષ નિચે જોસે;

પંથીનો પીંડ ધૂળતે છે, ઘનરાજ સવારી આવે છે !
રે ! પવન વાય છે શિતકારી,
જો ! મેઘ ગર્જના છે ભારી;

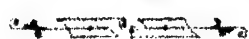
તે જાડ પાન હોલાવે છે, ઘનરાજ સવારી આવે છે !
કૃષિકાર હૃદયમાં ખુશ થાયે,
નરનાર મહુર મિઠા ગાયે;

સૃષ્ટિને શાન્ત બનાવે છે, ઘનરાજ સવારી આવે છે !
ઝરમર ઝરમર વરસે વારી,
ખળખળાળે જળ જો ભારી;

ગરમીનું નામ ભુલાવે છે, ઘનરાજ સવારી આવે છે !
વિરહી વામા વર વાટ જુવે!
“ રે ! ઘેર પધારો નાથ હવે ! ”

પિયુના પર પત્ર પડાવે છે, ઘનરાજ સવારી આવે છે !

“પતિવ્રત પ્રાણથી પ્યાડું !”



—ગઝલ—

અમારું સ્વર્ગનું પ્યાડું પતિવ્રત પ્રાણથી પ્યાડું;
 અમોને મોક્ષ દેનારું પતિવ્રત પ્રાણથી પ્યાડું !
 સુખદિ સાથ વસનારું કુખદિ દૂર કરનારું;
 પિયૂનો પ્રેમ પાનારું પતિવ્રત પ્રાણથી પ્યાડું !
 ભલે ભૂખે મરી જઈએ કદી કંગાલ જો થઈએ;
 દુઃખો દેખી ન ડરનારું પતિવ્રત પ્રાણથી પ્યાડું !
 અમોને કેદમાં રાખો કદાપી જોડીઓ નાંખો;
 છતાં ના ટેક તજનારું પતિવ્રત પ્રાણથી પ્યાડું !
 ભલેને ભય ઘણો આપો કદી તલવારથી કાપો;
 નહિ તલભાર ડગનારું પતિવ્રત પ્રાણથી પ્યાડું !
 ઘણું દુઃખ સાસરે સહિશું કદી ના કોઈને કહિશું;
 અમારા શ્રેયને સારું પતિવ્રત પ્રાણથી પ્યાડું !
 પતિ જો હોય પતવાળો કુટિલ યા અંધ હો કાણો;
 તથાપી ચિત્ત મ્હાનારું પતિવ્રત પ્રાણથી પ્યાડું !
 ભલે રોગી અભોગી હો ! અગર ધનહીણ યોગી હો !
 ઘણી ભગવંત સમ ધારૂં પતિવ્રત પ્રાણથી પ્યાડું !
 અભણ કે હોય અજ્ઞાની શકે ના પ્રેમને જાણી;
 છતાં શિરછત્ર છે મ્હારું પતિવ્રત પ્રાણથી પ્યાડું !
 અમારો દેવ છે સ્વામી અમારી ભક્તિક ત્યાં જામી;
 હૃદય ભરથાર રટનારું પતિવ્રત પ્રાણથી પ્યાડું !

ભર્યા લંડાર નાણાંથી સુવસ્ત્રા કે, ઘરંણાથી:
 કતી ના ચિત્ત અગનાઈ પતિવ્રત પ્રાણથી ખ્યાઈ !
 નહિ લલચાઈયે લોભે નહિ મન માનશે મોહિ;
 ખરેખર ! એ બધું ખાઈ પતિવ્રત પ્રાણથી ખ્યાઈ !
 રવિ પશ્ચિમ ઉદય થાયે સિંહણસુત તૃણ જે ખાયે:
 તથાપિ હામ ના હાઈ પતિવ્રત પ્રાણથી ખ્યાઈ !
 દ્રુપદ-તનયા અને તારા સુકન્યા ને સતી સીતા;
 પતિવ્રત તેહ સમ પાળું પતિવ્રત પ્રાણથી ખ્યાઈ !

*

*

*

*

કહે “ શંકર ” સફળ અવ્યું મળે જેને સતી નારી:
 તરે પોતે અને નિજ નાથને સંસાર દે તારી.

“ મોહક મોરલી ! ”



(દારા પરે દયા લાવો રે-એ રાહ.)

મોહક મોરલી વાગીરે (૨)

મોહનવરની-મોહક મોરલી વાગી !

સૂતીતી શાન્ત બનીને, નિદ્રામાં નાદ યુર્ગુનિ;

રજનીએ ઝબકી જાગી જાગી રે ! મોહનવરની.

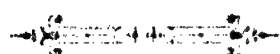
સૂનાં ઘરખાર જોડી, મુરલી સાંભળવા દોડી;

લગની લાલાની લાગી લાગી રે ! મોહનવરની.

આધારે ચાલી સ્વરને, ભેટી હું ભૂધરસ્વરને;

આ ભવની ભાવટ ભાગી ભાગીરે ! મોહનવરની.

ઢાંગી વૈરાગીન.



(મૂખડાની માયા લાગીરે-એ રાહને મળતો.)

ઓરા આવો વૈરાગીરે, વાત સુણાવું (૨)

સંસાર શાને છોડ્યો ? ગૃહસ્થાશ્રમને કાં તોડ્યો ?

જીવ જોગવટામાં જોડ્યોરે, વાત સુણાવું. ઓરા.

શા કારણે ગાંધી જોળી ? અંગે વિભૂતિ જોળી;

ભરમાવો દુનિયા જોળી રે. વાત સુણાવું. ઓરા.

ગલીએ ગલી ફેરા ફરતાં, ભટકીને પેટજ ભરતાં;

કલ્યાણ ન કોનું કરતારે, વાત સુણાવું. ઓરા.

વનમાં જૈને ના વસતા, ભાવે ના ભૂધર ભજતા;

સંસાર હજી ના તજતારે, વાત સુણાવું. ઓરા.

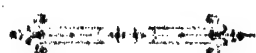
છે કામ કોધ તમ સાથે રે ! મોહ લોભ સંગાથે;

માયા ફરતી તમ માથે રે. વાત સુણાવું. ઓરા.

જો જોગવટાને જાણો ગિરનારે તંજુ તાણો;

ભકિતમાં મોજજ માણોરે, વાત સુણાવું. ઓરા.

“ એવી દયાને શું કરે ? ”



હરિગીત છંદ. ❀❀❀

નિર્દોષ પક્ષી પાડવા ગોળી છુટી બંદૂકથી,
પોકાર પાડીને પડયું પક્ષી ખીચાડું વૃક્ષથી;
નિરખી તફડતું તેડને હણનારનું અંતર બળે,
પાછળ પછાડે પૂછડું એવી દયાને શું કરે ? ૧

અરજી સુણીને મેઘજી આવ્યા ન ચોમાસા વિષે,
દુનિયાં દુઃખી દુષ્કાળથી જન ભૂખથી મરતાં હોસે;
પાણુ માઘ માસે મેઘજી લાવે દયા અવની પરે,
પાછળ પછાડે પૂછડું એવી દયાને શું કરે ? ૨

પેસો ઘણો પ્યારો ગણી બાળા વળાવી વૃદ્ધને,
બાળાપણે વિધવા થતાં આવી દયા દુર્બુદ્ધને;
દુઃખ દેખતાં દિકરી તણું રે! આંખ આંસુથી ભરે,
પાછળ પછાડે પૂછડું એવી દયાને શું કરે ? ૩

રે ! નવિન વહુના બોધથી મૈયત પ્રીયાના પુત્રને,
બાળાપણે તરછોડીયો સમજ્યો નહિ ઘરસુત્રને;
પત્નો મળ્યો ના પુત્રનો મનમાં મુઝાઈને મરે,
પાછળ પછાડે પૂછડું એવી દયાને શું કરે ? ૪

ધનવાન હું પદમાં રહ્યો આપ્યું નહિ કંગાલને,
 હુબંગ હતો રે! ભૂખથી પૃથ્વી પડ્યો તત્કાળ તે;
 પડતાં મરણ પામ્યો દયા ધનવાનના દિલમાં કરે,
 પાછળ પછાડે પૂંછડું એવી દયાને શું કરે ? ૫

કળજે કરી કીલ્લો કતલ શાહે ચલાવી રહેરમાં,
 હો ! બાળ વૃદ્ધ યુવાન પણ સાકો' કપાયા કે'રમાં;
 પોકાર મરતાંનો સુણી અફસોસ કરતો શાહરે,
 પાછળ પછાડે પૂંછડું એવી દયાને શું કરે ? ૬

શર સાંધીને મૃગ મારવા રે ! પારથી પુઠે પડ્યો,
 શર વાગતાં ધરણી ઢળ્યો પોકાર મૃગલીને કર્યો;
 મૃગલી મરી શીર પટકીને ઘાતક દયાથી ધરથરે,
 પાછળ પછાડે પૂંછડું એવી દયાને શું કરે ? ૭

ખેલ્યાં હૃદય કંપે નહિ એવી દયા શું કામની ?
 મૃત્યુ થતાં આણે મયા રે ! એ મયા શું કામની ?
 “ શંકર ” કહે છે શીર છેદી પાઘ બાંધે શું વળે ?
 પાછળ પછાડે પૂંછડું એવી દયાને શું કરે ? ૮

અમારે ત્યાં સાલ-મુળારકની ગજલોનાં
 કાઠો તથા ફેન્સી કંકોત્રીઓ મળશે.

સાહતરીયા અવસ—બુકસેલસ.

૬૦ ગણેશવાડી મુંબઈ, નં. ૨.

“યુવાની તો દિવાની છે !”

—ગઝલ—

જરા જન જાગવી લેજે અરે ! ઝેરી યુવાની છે;

કલંકિત કિર્તિને કરશે ખરે ! વૈરી યુવાની છે ! જરા.
સહા મન મોહમાં રમતું, રહે પરનારમાં લમતું;

નીતિને લેશ ના નમતું યુવાની તો દિવાની છે ! જરા.
લલે હો બ્રાતની નારી અગર હો મિત્રની પ્યારી;

નજર ત્યાં થાય બદકારી ખરાબીની નિશાની છે ! જરા.
સગું રનેહી નહિ જોશે લલે વિધવા કદી હોશે;

અરે ! અકકલ બધી બહોશે લલે ગુણવાન રાની છે ! જરા.
અભીમાને કરે અંધા ! કરાવે નીચના ધંધા;

વિચારો ફેરવે સંધા યુવાની તો ગુમાની છે ! જરા.
બનાવ્યા કેંકને કેદી નખાવ્યાં શીષ કેં છેદી;

યુવાની શત્રુ છે લેદી ન માનો કે, મઝાની છે ! જરા.
હૃદય કિરતાર ના રટતું નથી પરમાર્થમાં પગતું;

રહે રસભોગમાં લગતું જીવનની જાણ હાની છે ! જરા.
પિડારોને વળગનારી ખતાવે પાપની ખારી;

સુઝાડે બુદ્ધિ ના સારી પિંડાકારક પિછાની છે ! જરા.
સમજ સંસારના ગ્રાણી યુવાની માન મસ્તાની;

અરે ! પણ ચાર દા'ડાની યુવાની જાણ ફાની છે ! જરા.
કોહ “શંકર” જુઠી કાયા ! જુઠી સંસારની માયા;

યુવાનીની જુઠી છાયા ! જુઠી આ જીંદગાની છે ! જરા.

અપંગોની યાચના ! 4

....ગઝલ....

પ્રભુએ જે તને આપ્યું અમોને દાન દેતો જા;
 અપંગો આશરો માંગે અરે ! આશિષ લેતો જા ! પ્રભુ.
 વિકારોથી ભરી દુનિયાં રૂપી સહસ્ર તણા રણમાં;
 વહે પરમાર્થનું વારી ભરી પ્યાલીજ ખીતો જા ! પ્રભુ.
 અરે ! સંસાર અરણ્ય આ અતી મસ્તાન તોફાને;
 સખાવતની તરે હોટી ધરી ધનવાન તરતો જા ! પ્રભુ.
 હજારો રૂપીયા ભાઈ ! મઝામાં તું ઉડાવે છે;
 લાખ્યું જે કિસ્મતે તહારા અરે ! કેં ધર્મ કરતો જા ! પ્રભુ.
 હરિ દરબારમાં જાવા મુસાફિર છે મજલ મંહોટી;
 ભલા સત્કર્મનું લાચું અરે ! ચો ભાઈ ! ભરતો જા ! પ્રભુ.
 અમારું ટંકનું ભોજન તમારી પાન સોપારી;
 દયા દિલમાં વસે જે તો વિનંતી ધ્યાન ધરતો જા ! પ્રભુ.
 અમોને અન્ન ના મળતું અપંગો શું કરી શકિયે ?
 જાને તુંથી ગિરાહર તો અમારું કપ્પ હરતો જા ! પ્રભુ.
 અમોને જે અપાશે તે વવાશે ધર્મના ક્ષેત્રે;
 મળે આ પુણ્યનું ટાણુ, અહા ! રનેહ ઉજવતો જા ! પ્રભુ.
 અમારા કર્મના યોગે અમે આ કપ્પ ભોગવિયે;
 હૃદયમાં રેંમ લાવીને ફરજ તહારી બજવતો જા ! પ્રભુ.
 અમોને અન્ન જે મળશે તમારી વાંચના પૂગશે !
 પ્રભુ તહારું ભણું કરશે ! જરા અમને રિજવતો જા ! પ્રભુ.

જેવા દેવતેવી પુજા ! 4

.....ગઝલ.....

અમે મુશ્કેલ તે માટે નકામા કાં ગતાવો છો ?
 દયા સાટે અયે આદમ ! તમે તો દમ-ગતાવો છો ! અમે.
 અરે ! નિર્બળ અપંગોને નથી ભોજન પુરું મળતું;
 રણડતા હાલને દેખી તમે કયાં ગમ-ગતાવો છો ? અમે
 ભલે ના આપશો ભાઈ ! મગર ધકકા નહિ મારો;
 અરે ! એવું કરી અકકલ તમારી કમ-ગતાવો છો ! અમે.
 તમારા એક ધકકાથી અમે નીચે પડી જઈશિ;
 અતી બળવાન તે અમને તમે તાલિમ-ગતાવો છો ? અમે.
 ગની હો યા ગદા હો પણ પ્રભુ દરબારમાં સરખાં;
 મુલમ જગદીશની દ્રષ્ટે ! અયે જાલિ ! મળતાવો છો ! અમે.
 મુકી ધનમાલ ને માયા ગયા ચાલી હબ્તરો કે;
 મુઓ છો તે છતાં હું પદ તમે હરદમ-ગતાવો છો ! અમે.
 ગરીબો છેક છે હલકા ગણી અપમાન કાં આપો ?
 તમારી જાતની હાથે કરી ન્હાનમ-ગતાવો છો ! અમે.
 અમે તો માગવા લાયક તમે છો આપવા લાયક;
 કરીને કોપની દ્રષ્ટી કટુતા કયમ-ગતાવો છો ? અમે.
 તમારે આંગણે આવ્યા અમે આશા અતી ધારી;
 અરે ! જા ! કર કરીલાંબો જવું જહન્નમ-ગતાવો છો ! અમે.
 ભરીને ફાંદમાં નાણાં સખાવત કાં ગતાવો છો ?
 અપંગો આશરે આવે અદાવત કાં ગતાવો છો ? અમે.

❧ ❧ દોંગી ધર્મગુરુ ધતીંગ ! ❧ ❧

—મઝલ—

ગુરુ જો થયા છે તો તમે જસ જ્ઞાન આપોને !
 પ્રભુને ભેટવા ભક્તિ તાણું રસ પાન-આપોને !
 અરે ! છે દેવ સૌ સરખા ગણીને માન-આપોને !
 બુલાસો પુછિયે તે પર ધિરજથી ધ્યાન આપોને !

ગુરુ સ્વર્ગમાં જવા જતાવો જ્ઞાનની ઘોડી !
 અરે ! સંસારને તરવા જતાવો જ્ઞાનની હોડી !
 રહ્યું અજ્ઞાન અંતરમાં અપાટે નાંખજો તોડી !
 ગુરુ આપ છે મહારા કહું છું હાલ કરજોડી !

લગાવી તેલને અત્તર ફેરો છે ફાંકડા ફકકડ !
 નથી કેં નમ્રતા તુમમાં અભીમાને રહો અક્કડ !
 જમો મિષ્ટાન ને માવો પિવાને દૂધ ને શક્કર !
 મજા એ રાજ્ય વૈભવને ઘડીભર મારતી ટકકર !

ચઢી ગાડી અને ઘોડે નથી પ્રવા-તમે જનમ્યા !
 મજા ને મોજ સંસારે નથી કરવા-તમે જનમ્યા !
 કરી પધરામણી પૈસા નથી હરવા-તમે જનમ્યા !
 ગુરુ પારકે તુંજે નથી તરવા-તમે જનમ્યા !

અમોઝે જ્ઞાન ભેગવવા-ગુરુ આપને કીધા !
 અમારી બુદ્ધિ કેળવવા-ગુરુ આપને કીધા !
 હૃદયમાં ભક્તિ ભેગવવા-ગુરુ આપને કીધા !
 અરે ! ના-ભક્ત ભેગવવા-ગુરુ આપને કીધા !

ગુરુ પારકા જરૂર પર ધુન્તરો-આપ લે બેઠા !
 જગતને ધૂતવાનો શું ધુન્તરો-આપ લે બેઠા ?
 દગાથી દેવના નામે ધુન્તરો-આપ લે બેઠા !
 ધિલાજી દ્રવ્યને હરવા હુન્તરો આપ લે બેઠા !

અરે સમજુ જનો કેરી ક રાજી-આપ લે બેઠા !
 હુતા જે અંધ શ્રદ્ધાજી હરાજી-આપ લે બેઠા !
 સુકીને નમ્રતા નેવે મિન્તજી આપ લે બેઠા !
 અરેરે ! ગર્વની ગાદી ગુરુજી-આપ લે બેઠા !

ધ્વજ નિજ ધર્મની હસ્તે ધરીને-કલેશ કાં માંડે ?
 પરાયા ધર્મની નીંદા કરીને-કલેશ કાં માંડે ?
 અવરના ધર્મનું ગૌરવ હરીને-કલેશ કાં માંડે ?
 ગુરુજી પાપની ખ્યાલી ભરીને-કલેશ કાં માંડે ?

ગુરુ છો આપ ધરખારી વિરાગી શિષ્યને કરતા !
 પછી ધનમાલ લે તેનો સુખે ભંડારમાં ભરતા !
 નથી લાયક તમોને એ અરે ! કાં લોભ ના તજતા ?
 ગુરુજી આપ જંજળી જરા ભગવાન ના ભજતા !

અહા ! ધનવાન જો આવે ખુશીથી માન-આપો છો !
 દહં પરસાદના પડોઆ ઉપરથી પાન-આપો છો !
 ધકેલા ખાય નિર્ધનીયા છતાં કયાં ધ્યાન-આપો છો ?
 મુખે ફટકા મરાવીને અરે ! અપમાન-આપો છો !
 ભણું ના આપનું ઇચ્છો ! અવરનું શું કરી-શકશો ?
 રહ્યું અજ્ઞાન અંતરમાં અવરનું શું હરી-શકશો ?
 અરે ! કાગળ તણે નાવે ગુરૂ શું તરી-શકશો ?
 દુબો છો આપ પોતે તો અમોને શું ધરી-શકશો ?
 ગુરૂ જો રહ્યું ગુરૂસો મયાથી માફ-હા ! કરજો !
 વિકારો વેગળા મૂકી હવે દિલ સાફ-હા ! કરજો !
 ખરા ખોટા તણે ખતે અરે ! ઇન્સાફ-હા ! કરજો !
 મહે "શંકર" જગતકર્તા તણે બસ જાપ હા ! કરજો !

~*~*~*~

કૃષ્ણની બાળલીલા !

—હારી—

સખીરી મોહન માન મુકાવે (૨)
 કામળી કાંધે, લાકડી હાથે, વનવન ધેનું ચરાવે,
 મહીયારણનાં મહી ઉતરાવે, ખાય અને ખવરાવે;
 ગોવાલણને ગભરાવે ! મોહન માન મુકાવે—સ.
 શરદ પુતમની શુભ રજનીમાં, રસિયોણ રસ રચાવે,
 એક એક ગોપીને એક એક કાન્હો થનથન નાચનચાવે;
 મધુરીશી મુરલી બજાવે ! મોહન માન મુકાવે સ.

શું તમને ગજલો વાંચવાનો શોખ છે ? તો વાંચો !
સુધારા વધારા સાથે ત્રીજી આવૃત્તિ બહાર પડીછે !

—:સચિત્ર:—

મણિકાન્ત-કાવ્યમાળા.

લેખક, “મણિકાન્ત” હળધરવાસવાળા.

બોધક ગજલોનો ભંડાર ! સુંદિર ચિત્રો !!

નીતિ, ભક્તિ, શૃંગાર. વૈરાગ્ય તથા પ્રસ્તાવિક
કાવ્યોથી ભરપૂર હિંચા કાગળો ઉપર છાપેલું પાકી
બાંધણીનું રૂપેરી બોર્ડરમાં સોનેરી પાંચ નામવાળું ઉરેપ
પાનાનું દળદાર પુસ્તક. મુલ્ય રૂ. ૧-૪-૦ પોસ્ટેજ જુદું.

સોલ-એજન્ટ.

સોજીતરીયા બ્રધર્સ-બુકસેલર્સ.

૬૦ બખ્તીવાસ ખીમજીનો માળો ગણેશવાડી મુંબઈ નં. ૨.
તથા

શંકરલાલ મગનલાલ પંડ્યા.

૬૦ ગાયવાડી માધવજી ઠાકરસીનો નવો માળો.

પોસ્ટ નં. ૨, મુંબઈ.

જેઠાં પારકે પૈસે પરમાનંદ ! ૪૩

યાને નવલશા હીરજી !

—ગઝલ—

અમે પેટી ઉઘાડી છે મઝા મોઝે ઉઠાવાને;
 અમેએ બેંક કાઢી છે ગરીબોને રહાવાને ! અમે.
 તમારા રૂપિયા લાવો જમે અમ બેંક મંડાવો;
 અમે હાજર છીએ આવો હુકમ માથે ચડાવાને ! અમે.
 મુલાખિત શબ્દ ભાળીશું તમારું દ્રવ્ય રાખીશું;
 મજાનું વ્યાજ આપીશું પછી પોકો પડાવાને ! અમે.
 અમે મોટર વસાવીશું નવી બિલ્ડીંગ બનાવીશું;
 પુરો ભપકો બતાવીશું પ્રથમ પૈસા કઢાવાને ! અમે.
 બનીશું કાંકડા એવા નવલશા હીરજી જેવા;
 કરીશું કૅંકના દેવા ઘરેણાં તો ઘડાવાને ! અમે.
 મુનાની રેસમાં જઈશું, જુગારે દોકડા દઈશું;
 અજબસદ્દો ઉઠાવીશું, અહા ! કિસ્મત કહાવાને ! અમે.
 બનીશું મીલના માલિક, હબરોના થશું પાગક;
 મુકીશું મીલને ગીરો, નગદ નાણાં કઢાવાને ! અમે.

કરીશું કુંપની હભી, ખરેખર ! વાપરી ખૂબી :
અમે શેરો ભરાવીશું, સગંધીને ફસાવાને ! અમે.

ડબલ શેરો બનાવીશું, પ્રજામાં તે ખપાવીશું ;
ખુશીથી વ્યાજ આપીશું સુખે મૂડી ખચાવાને ! અમે.

કરીશું હાથને કાળા, ભરીશું ફંડમાં નાણા :
સખી શ્રીમંત છે એવું, જગતને તો જણાવાને ! અમે.

અમારી ધારણા એવી, સખાવતમાં રકમ દેવી :
થવું સર, નાઈટ કે, જે. પી. અહા ! મ્હોટા મનાવાને ! અમે.

અહાહા ! પાર્ટિઓ આપી, વિગત છાપા વિષે છાપી ;
જશે-જશ જગ વિષે-વ્યાપી, પુરા પ્રખ્યાત થાવાને ! અમે.

ઠિલાં તાણી ભગત થૈશું, હવેલી મંદિરે જૈશું ;
વસ્તુ પરમાર્થમાં દૈશું, મહા ધર્મી ગણાવાને ! અમે.

બનીશું કૈંકના વસ્તી બગાડીશું બધી દ્રષ્ટિ ;
હજમ મીલકત કરીશું તે અહા ! સંઠા નચાવાને ! અમે.

અવલથી વાપરી અકકલ પ્રિયાના નામ પર મિલકત :
અહાવીશું નહિ હરકત હજારોને હરાવાને ! અમે.

અમારો ધીકતો ધંધો ધિરજ ધારી ધખાવીશું ;
તગાદો બહુ થશે ત્યારે દેવાગાને દિખાવીશું ! અમે.

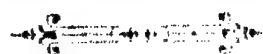
સુધરેલાનો સંતાપ !

—ગજલ—

સુણેા સાથી સુધારાના અરે ! સૌ આંહિ આવોને;
 તમારા ભાષણે ભૂંચ્યો હવે રસ્તો જતાવોને ! સુણેા.
 તમારા રાહ પર આલી, સુધારો ઘર વિષે ઘાલી;
 પીધી મહે ઝેરની પ્યાલી. તમે તેથી જગાવોને ! સુણેા.
 પ્રિયાનાં પાલકાં લાવી, નવિન પોપાક પહેરાવી;
 ગરીબી ઘર વિષે આવી, હવે તેને હઠાવોને ! સુણેા.
 પ્રિયા ઘર કમળને છાડી, ચઢાવી જૂટની જોડી;
 હવા ખાવા જતી દોડી. કહે “નોકર વસાવોને !” સુણેા.
 “નથી હું કાંઈ ભઠીયારી, નથી કેં કામ કરનારી;
 હવે હકદાર હું નારી, નિમયસરતું જાગવોને ! સુણેા.
 સુધારો આપણે માથે. નહિ ખાવા કડું હાથે;
 પિયુજી રાંધવા માટે. રોગોએ એક લાવોને ! સુણેા.
 સુશ્રાવિત હેસ લાવોને, સરસ ચરમાં અપાવોને;
 હુકમ મારો જાગવોને, મડમ મુજને જનાવોને ! સુણેા.
 જવું ફરવા પગે આલી, સુધારાની નહિં જહાલી;
 દિયો એ આપદા ટાળી, સરસ સાઈકલ અપાવોને ! સુણેા.
 જનું હું રાયની રાણી, જવું નાટક વિષે જાની;
 ટિકિટ લાવો તમાસાની, સુધારાને વધાવોને ! સુણેા.
 ઘણું છે કામ તમ માથે, તમે ના આવશો સાથે;
 પુલાજી ફેન્ડને માટે, ટિકિટ ખીજી મગાવોને ! સુણેા.

અદેખા શું બનો એમાં ? પુલાળ સાથ છે તેમાં;
 સુધારો છે રહ્યો જેમાં, જરા વિશ્વાસ લાવોને ! મુણા.
 સુધારાના થયા સાથી, પછી ખટપટ કરો આ શી ?
 કરે અજ્ઞાનિયો હાંસી, કુધારાને હસવોને !” મુણા.
 સુધારો આ બુઝ્યો યારો ! તમોને જે અતિ ખ્યારો;
 હવે લાગે મને ખારો ! ભલે ભપકો બતાવોને ! મુણા.
 ખરચ પોપાય કયમ આવું ? મુસારો સાડનો લાવું;
 પ્રિયાને કેમ સમજવું ? જરા યુક્તિ જણાવોને ! મુણા.
 રસોયો કયાં થકી રાખું ? હૃદયનું દુઃખ કયાં દાખું ?
 નિસાસા હાય ! હું નાખું, દયા દિલમાં ધરાવોને ! મુણા.
 છંકેલી કેં થઈ નારી, જરાયે લાજ ના ધારી;
 પતિ તો શાક તરકારી, પતિવ્રત તો પળાવોને ! મુણા.
 લજબ્યા તાતને કેંએ, બનાવ્યા બ્રાતને કેંએ;
 ડુબાવ્યું દુગ્ધ હા ! કેંએ, ભલે દિલને મનાવોને ! મુણા.
 નિયમસર છુટ છે સારી, નિયમસર કેળવો નારી;
 નિયમસરની બલીહારી, નિયમસર સૌ ચલાવોને ! મુણા.
 સુધારો ! એ તમારો તો, ભલે તમને મુજારક હો !
 અરે ! પસ્તાબી છું પૂરો, પ્રભુ તેથી બચાવોને ! મુણા.
 * * *
 મુણી ‘શંકર’ કહે શાણા ! ભવાડા આ ‘સુધારાના’ ?
 મુણી ના કોપશો ખ્યારા ! અરજ દિલમાં ડસાવોને ! મુણા.

કન્યાવિક્રયનો “કબાલો” !



—ગઝલ—

અમારી લાડકી લેવા, ભલે જરૂર આવોને;
 અમારૂં મન મનાવાને, ‘મની’ કલહાર લાવોને ! અમારી,
 અમે ના રૂપને જોતા, નથી કુળવાનને મંદાતા;
 કરન્ડી ખેંટની નોટો, અવલ અમને અપાવોને ! અમારી,
 ભણેલા કે અભણ આવો, ભલે અજ્ઞાનીને લાવો;
 અમારો હામ પર દાવો, દઈ દિકરી ઉઠાવોને ! અમારી,
 ભલે ભૂંડો અગર ગાંડો, ભલે રાખે ઘણી રાંડો;
 ભલે પરણ્યા પછી છાંડો, નગદ દમડા અપાવોને ! અમારી,
 જીવાનીને નથી જોતો, બુઢાપાને નથી રોતો;
 નથી જોવો ખરો ખોટો, ખરીદીને ખટાવોને ! અમારી,
 હશે કન્યા થકી નહાનો, છતાં ના રાખશો છાનો;
 કબ્જેડાનો નથી વાંધો, વસૂ વેગે વસાવોને ! અમારી,
 ભલે દર્દી દિવાનો હો ! કુટિલ યા અંધ કાણો હો;
 અગર શયતાન શાણો હો ! ખરે ખીસ્સાં ભરાવોને ! અમારી,
 રૂપાળી લાડકી મહારી, વયે મહોટી મનોહારી;
 થવું જો હોય ઘરખારી, અમારૂં મન મનાવોને ! અમારી,
 નહિ કન્યા મળે સોંધી, અમારી માગણી મોંધી;
 વગર ધનના બધા દોંગી, અહીંથી દૂર જાવોને ! અમારી.

થવું જો હોય વરરાજા, પ્રથમ અમને કરો તાજા;
 પછી વગડાવજો વાજાં, હજારી પાંચ લાવોને ! અમારી.
 અમોને રૂપીયા દેશો, છતાં ના કોઈને કેશો;
 હૃદયમાં જળવી રેશો, બહીવા બહાલે વધાવોને ! અમારી.
 ત્રીજેરી કોઈની કાઠો, અગર દેવું કરી કાઠો;
 ગીરો ઘર કે મુકો વાઠો, લલાં અકલ લગાવોને ! અમારી.
 અમારી લાડકી ખેટી, ઉછેરી આપદા વેટી;
 હવે પૈસે ભરો પેટી, પછી પલ્લુ કરાવોને ! અમારી.
 અમારી માગણી એ છે, તમારું દિલ શું કે છે ?
 “કળાલો” આ કળુલ છે કે ? વિચારીને જણાવોને ! અમારી.
 × × ×
 મુણી “શંકર” કહે સ્વાર્થી ! તમારું ધીઃક છે જીવ્યુ !
 કમાવા હોય ના સત્તા ! ભલે માથું મુડાવોને ! અમારી.



વાંદાની વિનંતી !

—ગજલ—

દયાળુ દીકરીવાળા દયા વાંદાપરે લાવો;
 દુઃખી છે જીવંતી મહારી કૃપાળુ કોઈ પરણાવો ! દયાળુ.
 મુનું ઘરખાર મહારું છે વિના નારી અકારું છે;
 પરણવું પ્રાણ ખ્યારું છે હવે ના લેશ તરસાવો ! દયાળુ.
 સકળ લોકો કહે “વાંદા” ભરૂંસા તેહનો છાડો;
 કહે છે લોક કે ગાંડો તપેલાને નહિ તાવો ! દયાળુ.

મનુ' ના કોઈ સંજાથે અરેરે ! ! સંઘવું હાથે;
 વળી ઘરકામ તે સાથે કડું હું કેમ ? બતલાવો ! દયાળુ.
 કડાકુટ ઘર તણી કરવી નિયમસર નોકરી ભરવી;
 નથી નવરાશ બે પગની કડું કો'ના પરે દાવો ? દયાળુ.
 હૃદયની વાત ક્યાં કરવી ? પ્રિતી ખ્યાલી કહ્યાં ભરવી ?
 ધિરજ તો ક્યાં સુધી ધરવી ? નિવેડો તેહનો લાવો ! દયાળુ.
 પ્રિયાનાં સ્વપ્ન આવે છે મ્હને માજી બનાવે છે;
 પ્રભાતે તે સતાવે છે દયા તો કોઈ દરશાવો ! દયાળુ.
 પિતા સૌ દ્રવ્યને વ્હાયે સુતા ધનકાજ વેચાયે;
 અછત કન્યા તણી થાયે કુધારો કોઈ અટકાવો ! દયાળુ.
 પુરો પૈસો નથી પાસે અરેરે ! ! કેમ પરણાશે ?
 કુંવારી જીંદગી જતશે કડું દરરોજ પસ્તાવો ! દયાળુ.
 સુતાનું દ્રવ્ય લેનારા ! સુણો તમથી કસઈ સારા;
 તમો પર શ્રાપ છે મ્હારા હૃદયમાં લાજ કે' લાવો ! દયાળુ.
 અહો કન્યા તણા વાલી ! પિવાડો પ્રેમની ખ્યાલી;
 અરેરે ! ! દુઃખ દયો ટાળી લઈ સંસારનો વ્હાવો ! દયાળુ.
 વિનાંતી આ સુણો મ્હારી ગયો છું હામ સૌ હારી;
 કરોને કોઈ ધરખારી નહિ તો હું બનું બાવો ! દયાળુ.

* * * * *

કહે “ શંકર ” બિચારા રંકને ના દાદ કો' દેતું;
 પિતા જ્યાં દ્રવ્યના લોભી પછી ફરિયાદ માં લેતું ?



સોહતરીયા અર્ધર્ષ.

અર્ધર્ષેલર્ષ, પૃષ્ઠીશર્ષ, એન્ડ કમીશન એજન્ટ્સ.
 ઠે. ગણેશવાડી લગ્નમીઠાસ ખીમલનો માળો, પાલ્ટે નં. ૨૦, મુંબઈ.
 અમારે ત્યાંથી દરેક જાતનાં પુસ્તકો આપને મળે વી. થી થી
 રવાના કરવામાં આવશે. બહાર ગામના આપણે વી. થી થી
 અને તાકીદે ધ્યાન આપવામાં આવશે. ખરીદનારને સાફ
 અર્ધર્ષેલર્ષ તથા સામગ્રી તકલો ખરીદનારને સાફ
 કમીશન આપવામાં આવશે.

જાઓ ઉપરના સીરના મે.



યોગી કે, ઢોંગી ?

....ગમ્મલ....

જલાવી દે ! જલાવી દે ! અયે યોગી ! જટા ત્હારી;
 અરે ! સંસાર છોડયો છે છતાં માયા અતી પ્યારી.
 પિતા માતા તજ્યા છોડ નિસાસા નાંખતી નારી;
 સગાં સનેહી તજી દીધાં અહા ! ભગવાં તને ધારી.
 કમાવું ના ગમ્યું ત્યારે બની બાવા તમે બેઠા;
 પડ્યા સંસારને માથે કપટ પડ્યા વિષે પેઠા.
 શરીરે ભસ્મ યોગી છે ભલા લોકો ભમાવાને;
 અહાહા ! સ્કંધ યોગી છે ખરેખર ! જર જમાવાને.
 બેતાવો મંત્રને બદલ ચમત્કારે તમે પૂરા;
 હાથે એ તમારે શી ? કપટ છગમાં રહેા શૂરા;
 ભગાવો ઘર તમે કેના અરે ! બુદ્ધિ બગાડો છો;
 ઘસાવો બેઠમ કો' ઘરમાં ભમાવી ભૂત કાઢો છો.
 અહા ! અલમસ્ત છે કાયા ! હસમી કાં થઈ બેઠો ?
 જગતને ધુતવાનો શું તમે ધંધો લઈ બેઠો ?
 ભમીને ભીખ માગો છો ઉઠર એથી ભરો યોગી !
 ગયા છે હાથ શું ભાગી ? અરે ! ધંધો કરો યોગી !
 અયે ખાકી ! અધે ખાકી ! કરી લે ખાકથી ચારી;
 જલાવી ખાક કર માયા પછી એ અંજ લે ધારી.
 પડે ના પાસ માયાનો તહાં કર વાસ હે સાધુ !
 અલખ ધુનમાં રહે રાચી તજી સા આશ હે સાધુ !

“બેવડા મંડળીના મેનજરની આમંત્રણ પત્રિકા” !

—ગઝલ-સોરઠી—

મિજલસ અમારી આજ છે, મોંજો ઉડાવા આવજો !
રે ! બેવડાની ગાટલી, હમભર ચહુડાવા આવજો !

છે શુદ્ધ જળ એ કળ તણું,
હા ! પાક પાણી આપણું;
ગસ એજ ગંગાજળ ગણું,
તે ગટગટાવા આવજો !

દોષિત દિવાનાઓ ગણે,
નાદાન તે નિંદા કરે;
ગસ એવકુદ્રી વાપરે;
ભર જામ પીવા આવજો !

લહુઝત શરાબે જે રહી,
પીનાર તે જાણે સહી;
અંજાણ તે જાણે નહિ.
ગમ્મત જમાવા આવજો !

અમૃત અમારું એજ છે,
પકવાન પ્યારું એજ છે;
ગસ સ્વર્ગ ખાડું એજ છે;
એ લાલ લેવા આવજો.

પકંશું અને પીશું અહા !

મસ્તાન તો બનશું અહા !

મનથી મઝા કરશું અહા !

ગુલતાન થાવા આવજો !

મુકસેલસ થૈશું જે ઘડક,

છે આવતા દુઃખના જડક;

પણ જેવડો પીશું કડક,

સૌ પાપ ધોવા આવજો.

રે ! આવજો ! રે ! આવજો !

દિલબન દોસ્તો લાવજો;

આવી સભા શોભાવજો,

આનંદ કરવા આવજો !

મિજલસ આમારો આજ છે, મોજો ઉડાવા આવજો !

રે ! જેવડાની બાટલી, સ્નેહો ચડાવા આવજો !

—*—*—*—

નાતિ, બક્તિ, તથા વૈરાગ્યની ગઝલોથી ભરપૂર !

સંગીત સુખોધ ખિંદુ.

લેખક—“ મણિકાન્ત. ”

લગભગ ૭૫ પૃષ્ઠ.

કી. ૦ ૪ ૦

સામટી નકલ ખરીદનારને પચાસ ટકા કમીશન.

સોલએજન્ટ. સોલતરીયા-અવસ, બુકસેલર્સ.

કે.—ગણેશવાડી, મુંબઈ નં. ૨

૪૬૫ પર જડા ! ૪૭૬

—ગઝલ—

સનમ ત્હારી બુદ્ધાઈમાં જળું છું હું મરું છું હું !
તને તેની નથી પરવા કદમખોસી કરું છું હું !
વિરહના તાપમાં ત્રફડું છતાં કાં જાય તરસાવી ?
કદમખોસી અમારી કેં અરેરે ! કામ ના આવી !
પુબરી હું પડું પાયે દયા દેવી ન તું લાવે !
અમારી બંદગી ખીલકુલ નજરમાં હાય ના આવે !
બુદ્ધાની બંદગી કરતાં બુદ્ધ બેઠિસ્ત બજે છે !
નગુણી નાર છે તું તો અગર શયતાન પક્ષે છે ?
અરે ! ના થા અભિમાની બુદ્ધાને એ નહિ ગમશે !
પ્રભુ પ્રેમી પરે સજી તુમાખી આખિરે નમશે !
અયે દિલગર દિવાનો હું બન્યો છું પ્રેમમાં ત્હારા !
રહમ કર તું ! રહમ કર તું ! સુખન આ સાંભળી મહારા !
નથી દૌલત તણી પરવા ! નથી શુલ્કઝાર વણુ ગમતું !
હૃદય દિલદારના દીદારના દર્શન વિષે જમતું !
હવે તરસાવ ના પ્યારી હવાલે જીવ હું આપું !
કહે તો તીવ્ર તલવારે સમન મુજ શીશ હું કાપું !
પિવાડયો જામ મ્હોળતનો હવે પ્યારી પચાવા દે !
સનમ મસ્તાન મનડાને મજા મોળે મચાવા દે !
સનમ ત્હારી બુદ્ધાઈમાં અમાદી જાંદગી ખારી !
સનમ ત્હારી બુદ્ધાઈમાં અમારી મ્હોળતની વારી !

સનમ જે મ્હાંયે આપણને છતાં તેને નહિ ચહિયે !
 અરે ! ઇન્સાફની રાહે સદા તહેના થઈ રહિયે !
 સફા થૈ ઇશક વ્યાપારે નફાનું નામ ના જોયું !
 “વફા પર ના જફા કર તું” બપોર થાતાં બધું ખંડાયું !
 પ્રથમ જે પ્રેમ આપો તો દહીંને લૂટશે ના ! ના !
 મગર મરજી તમારી તો અવલથી આપશે ના ! ના !
 અરે ! એ પ્રેમ તૂટયાથી જીગર બસ તૂટશે તહેનું !
 જહાંથી તે થશે ખાતલ અવાહિર ખૂટશે તહેનું !
 રમત ના પાલવે એવી અરે ! એ હાસ્ય ના કરવું !
 સનમ લયલિત એ સોદો સદા એ રાહથી કરવું !
 અમી તુજ આંખમાં રાખી જમરને ભેટવા દેને !
 અધર પર મધ રહેલું તે લખોથી ચુસવા દેને !
 દુઃખી આ જીંદગી મ્હારી સુખી તહેને થવા દેને !
 સનમ બેહાલ દહીંને દવા દેને ! દવા દેને !
 સનમ તું બોલ બોલે તે સુખન છે શાસ્ત્રના મ્હારે !
 ચતુરા હું બનું ચેલો ગુરૂપદ તું ભલે ધારે !
 દિવાનો છો કહે લોકો નથી પરવા મ્હને તહેની !
 ઉદાસી આશરે આવ્યો ઉગવી દેજ બેચેની !
 હવે તો હદ થઈ હાથે ! હઠીલી હક ધરી ખંડાશે !
 કબ્ર મ્હારી થશે એથી ભરીને પેટ તુ રોશે !
 પછી અફસોસ તું કરશે ! નહિ આશક મળે આવો !
 સનમ તું ભોગવી લેને ! ભલો સંસારનો લડાવો !

આલુ જમાનાનો “ સુધારો ” !

— ગઝલ —

જમાનો વહિ ગયો જુનો ! અરે ! ફેશન વિના સૂનો !
 અમોને શોખ ખ્યારો છે, અમારો એ ‘ સુધારો ’ છે !
 ગમે ના પાઘડી જરીયે, શિરે ટોપી ધરી ફરીયે;
 જુનો ધારો અકારો છે, અમારો એ ‘ સુધારો ’ છે !
 વિના દહે ધર્યો અસમો, ભલે આંખે પટે વસમો !
 મુનેરી ફિમ વાળો છે, અમારો એ ‘ સુધારો ’ છે !
 ભલે ઘરમાં નથી ખાવા, ભલે બાપા બને ખાવા;
 નવિન પોષાક ખ્યારો છે, અમારો એ ‘ સુધારો ’ છે !
 ગમે ના જ્ઞાનનાં પાયાં, નકામાં એ બધાં ધોયાં;
 સરસ શૃંગાર ખ્યારો છે, અમારો એ ‘ સુધારો ’ છે !
 નથી કિરતાર જેવું કે, ભૂલી ભટકી મરે છે કે;
 વકુફ વણુ એ વિચારો છે, અમારો એ ‘ સુધારો ’ છે !
 પુરાણો શાસ્ત્ર છે ખોટાં, નકમાં ખાય સાં જોયાં;
 ધરમ ખાલી ધખારો છે, અમારો એ ‘ સુધારો ’ છે !
 પુજા ને સ્નાન સંધ્યાનું, વળી પરમાર્થ કરવાનું;
 નકામો એ ફૂટારો છે, અમારો એ ‘ સુધારો ’ છે !
 ગમે ના ઘર મહીં ખાવું, સદા હાટલ વિષે જાવું;
 તહાંનો સ્વાદ સારો છે, અમારો એ ‘ સુધારો ’ છે !

ગમે તે જ્ઞાતિનું આવું, અરે ! એકું બુદ્ધું કેવું ?
 અરે ખોટા વિચારો છે, અમારો એ 'સુધારો' છે !
 ફરીશું ફાંકડા ફાંકડ, અભીમાને અતી અફાડ.
 વિનયનો તો ઉધારો છે, અમારો એ 'સુધારો' છે !
 અડધાવી બૂટ ને મોળાં, ફરીશું બાગ વાડીમાં;
 લજ્જન બાલી લવારો છે, અમારો એ 'સુધારો' છે !
 મરાવી રાફ ગૈરીને, જશું નાટક તમાસામાં;
 સુધારાનો વધારો છે ! અમારો એ 'સુધારો' છે !
 અડાડા ! ! બ્રાહ્મી ને ખીડી, અમારી સ્વર્ગની સીડી;
 પ્રિયે ના તે ગમારો છે, અમારો એ 'સુધારો' છે !
 અનીતિમાં મજા જેવી, નીતિમાં ના મળે એવી;
 કહે કો 'એ કુધારો છે ?' અમારો એ 'સુધારો' છે !
 પિતા માતા તણે તાળે, રહેવું એ કહ્યું કાણે;
 પ્રિયાનો પ્રેમ પ્યારો છે, અમારો એ 'સુધારો' છે !
 અમે તો ખ્યારમાં ઘેલા ! ચતુરાના બન્યા ચેલા !
 ગુફુ એ અમારો છે, અમારો એ 'સુધારો' છે !
 ગરીબો છંક છે હલકા, નથી મિત્રો થવા જેવા;
 અમારો રાહ ન્યારો છે ! અમારો એ 'સુધારો' છે !
 તમોને જે કહી વાતો, સુધારા જુજ છે એ તો;
 હજુ ખીજત હજારો છે ! અમારો એ 'સુધારો' છે !
 કહે 'શંકર' તમો જેવા ! અંધુનિયાં ડુબાવાના !
 અમારો જે કુધારો છે તમારો તે 'સુધારો' છે !



“બળી એ નોકરી કરવી !”



—ગઝલ—

કહર જ્યાં થાય ના કેં એ, બળી એ નોકરી કરવી;
 પુરા પરતાં જ્યાં થઈએ, બળી એ નોકરી કરવી ! કહર.
 સગુ બહાલું તજી દીધું, ગમન પરદેશમાં કીધું;
 છતાં ના મુજ પય ખીધું, બળી એ નોકરી કરવી ! કહર.
 કરી નિજ શેઠની સેવા, જપ્યા ના લેશ જગદેવા;
 રહ્યા જેવા હતા તેવા, બળી એ નોકરી કરવી ! કહર.
 મળે દશ બાર કે પંદર, વીશીનું ખર્ચ પણ અંદર;
 રણડવું કોટ ને બંદર, બળી એ નોકરી કરવી ! કહર.
 હુશે જે શેઠના સાળા; નહિં કેં કામ કરનારા;
 મફતનો માલ ખાનારા, બળી એ નોકરી કરવી ! કહર.
 ખુશામત શેઠની કરતા સલામો દર કદમ બરતા;
 બનીને બેઠીકર પ્રસ્તાં, બળી એ નોકરી કરવી ! કહર.
 ગપાટમાં જમી લઈએ, નિયમસર નોકરી જઈએ;
 છતાં ઠપકો અતી ખઈએ બળી એ નોકરી કરવી ! કહર.
 મળે ના પેટને પુરતું, હૃદય તેથી રહે ઝુરતું;
 અરે ! એ ચાકરી તજી દો ! બળી એ નોકરી કરવી ! કહર.
 રજા ના કો ' રથજે બાવા, દુકાન શેઠના બાવા;
 લલે એથી બનો બાવા, બળી એ નોકરી કરવી ! કહર.
 મળે પુરસદ નહિં જરીએ, કામ થાય કામ સૌ કરીએ;

છતાં ના આપદા હરીએ, બળી એ નોકરી કરવી ! કદર.
ધરમ કે, ધ્યાન ના થાયે, દિવસ સૌ કામમાં ન્તયે;

છતાં જો શેઠ ના ચાહે ! બળી એ નોકરી કરવી ! કદર.
ચિવટથી ચાકરી ચહુડીએ, પરાધિન પિંજરે પડીએ;

છતાં જો રોહણું રડીએ, બળી એ નોકરી કરવી ! કદર.
થયા પરતંત્ર તન તોડી, જીવાની જેરમાં જોડી;

છતાં ના પાસ રહી કોડી, બળી એ નોકરી કરવી ! કદર.
મળે સર્વિસ સરકારી, અગર કો' રાજ્ય દરબારી;

ખુશામતની બધે સ્વારી, બળી એ નોકરી કરવી ! કદર.
અધીકારી કંઈ એવા, વસીલાની કરે એવા;

ખુશામતના જમે મેવા, બળી એ નોકરી કરવી ! કદર.
ખુશામત ખોરજન ન્યા છે ! સુખો 'શંકર' બધાં ત્યાં છે !

કદર તો કામની ક્યાં છે ? બળી એ નોકરી કરવી ! કદર.

શું આપ ગઝલમાં ગુલતાન થયા છો ?

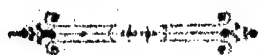
જો આ પુસ્તક વાંચતાં આપને સ્હેજ પણ
આનંદ પ્રાપ્ત થયો હોય તો ઉત્તમ ગઝલોના ભંડાર
રૂપ સુદીર ચિત્રો યુક્ત “મણિકાન્ત કાવ્ય માળા”
તાકીદે મંગાવો લગભગ ૩૨૫ પૈજા. કી. રૂ. ૧-૪-૦

સોલ એજન્ટ.

સોજીતરીયા પ્રેસ-પ્રકાશક.

૬. ગણેશવાડી, મુંબઈ નં. ૨.

ખુશામતથી રાજ થનારને !



—ગાઝલ—

તમે ખોલી રહ્યા ભાઈ ! અમોને ખોલવા દેશો !
 અમારા દીલનું તાળું ખુશીથી ખોલવા દેશો ! તમે.
 તમે ખોલ્યા બધું સાચું : કહીશું કેમ હા એ હા ?
 ખડું ખોટું હૃદય કાંટે તપાસી તોલવા દેશો ! તમે.
 ગપાટાના સપાટા એ તમારા કામ ના આવે;
 ભરેલી છે અગર ખાલી ? ફળીને ફેલવા દેશો ! તમે.
 તમે ખોલ્યા પટારામાં ભર્યાં મુકતાપૂજો મોંઘાં;
 અમારાથી મનાયે ના પટારો ખોલવા દેશો ! તમે.
 અમે તો સત્યના સાથી ખુશામત છે ખરે ખારી !
 અમારી અલ્પ ખુદ્દિથી અરે ! અવલોકવા દેશો ! તમે.
 તમે માહું લગાડો તો તમારી મુખંતા મ્હોટી !
 તપ્પુ જે હોય મસ્તિક તો જરા ઠંડુ થવા દેશો ! તમે.
 કથન લાગે કદી કડવાં અમોને જે નહિ ચાહો !
 રજા આપો અમે રાજ ! જીગરથી હા ! જવા દેશો ! તમે.
 ખુશામતના તમે માલિક ! ખુશામતખોર છે આઝા;
 ભલે ભેગા કરી ખુદ્દિ તમારી બોળવા દેશો ! તમે.
 છતાં પણ શેઠજી મ્હારા ! શિખામણ રંકની માની !
 વ્યસન ઝાઝું ખુશામતનું ગળે ના બાઝવા દેશો ! તમે.



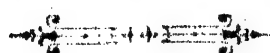
“તું શું કરે ?”



ગઝલ-સોરઠી (હરિગીતમાં પણ ગવાશે)

આ કાષ્ટની માળા અરે ! તું ફેરવીને શું કરે ?
 કિસ્તારના અંતર વિષે હસ્તે ધરી-‘તું શું કરે ?’
 નિત્ય નહાય નિર્મળ નીરથી, સરિતા સરોવરમાં જઈ;
 પણ મેલ ના મનનો મટયો જળ વાપરી-‘તું શું કરે ?’
 ટીલાં અને ટપકાં કરી, છે ભસ્મ સૌ અંગે ભરી;
 પણ શરીરમાં શયતાન છે, ભભૂંતી ભરી-‘તું શું કરે ?’
 ખસ રામ રામ પુકારતો, પણ પ્રેમ ના પ્રભુના પરે;
 ના રેમ તુજ હૃદયે રહે, ઇશ છેતરી-‘તું શું કરે ?’
 રે ! દેવદર્શન માટ તું કરતો કરે સૌ મંદિરે;
 આકીન ના અંતર વિષે, ફેકટ ફરી-‘તું શું કરે ?’
 તું નેત્ર ઢાંકીને સદા, ખસ ધ્યાન ધરતો ઢાંગથી;
 પણ ચિત્ત તુજ ચંચળ રહે કૃતવા કરી-‘તું શું કરે ?’
 ધારણ કર્યાં છે શ્વેત વસ્ત્રો, શ્વેત દિલ કીધું નહિ;
 દેખાવ છે સુતકી સદા, ધોળાં ધરી-‘તું શું કરે ?’
 એકાદશી ને અન્ય કે ઉપવાસ કરતો કષ્ટથી;
 પણ ભ્રષ્ટ છે તુજ ભાવના, ભૂખે મરી-‘તું શું કરે ?’
 જે ડોળ રાખે ખ્હારનો, તે હોય ને હૈયા વિષે;
 હરિ હાથ છે “શંકર” કહે ખટપટ કરી-‘તું શું કરે ?’

“યુવાની શું ગઈ ચાલી ?”



—ગઝલ—

હતી તું નાર નખરાલી, હતી મદમસ્ત મતવાલી:
હવે છે દુશ્ન વણુ ખાલી “યુવાની શું ગઈ ચાલી ?”
અરે ! ના ચસ્મ છે કાળી ! ગઈ ક્યાં ગાલની લાલી ?
બુઢાપાની પીંધી ખ્યાલી “યુવાની શું ગઈ ચાલી ?”
હતી હાં ! તું મનોહારી લટકતી ચાલ ક્યાં ત્હારી ?
અરે ! કર જ્યેષ્ઠીઝા ઝાલી “યુવાની શું ગઈ ચાલી ?”
બદનનો બેઝ ક્યાં ત્હારો ? હૃદયનો રોપ ક્યાં ત્હારો ?
તુમાખી તોર ક્યાં ત્હારો ? “યુવાની શું ગઈ ચાલી ?”
સફેદી શિર પરે ભાળી ગઈ ક્યાં જુદ્દી એ કાળી ?
ગરૂરી કેમ ત્હેં ગાળી ? “યુવાની શું ગઈ ચાલી ?”
પડ્યા છે ગાલમાં ખાડા કળી સમ દંત ક્યાં ત્હારા ?
ગયા ક્યાં ચેન ને ચાળા “યુવાની શું ગઈ ચાલી ?”
પ્રપુલિત પુષ્પ બે ઉરનાં કહે તે કેમ કરમાયાં
જરા ને જોઈ શરમાયાં ! “યુવાની શું ગઈ ચાલી ?”
બદનમાં ખૂન ના બીંદુ સુકાયો રક્તનો સીંધુ:
ગુમાવ્યું ક્યાં કહે સંધુ “યુવાની શું ગઈ ચાલી ?”
થયું છે ગાત્ર સૌ ગંદુ ઘટી ગરમી પડ્યું ઠંડુ;
વળી વ્યવહારમાં મંદુ “યુવાની શું ગઈ ચાલી ?”

“યુવાની’ કયાં યુમાવી તહે ? વિષય જ્યાળા સમાવી તહે;
 જુદી જાણ જમાવી તહે “યુનાની શું ગઈ ચાલી ?”
 “યુનાની” એ ગઈ તહારી હવે તો મેહાતની વારી;
 મલ્લુની ભક્તિ કર પ્યારી “યુવાની શું ગઈ ચાલી ?”

કર્કશાનો કંથ !

—ગઝલ—

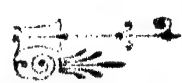
પુરાણો પાપ જો જાગે, મળે છે કર્કશાં નારી;
 અકારી છંદગી લાગે, ખરેખર ! ખારથી ખારી. પુરાણો !
 ઉદય થાયે અરુણનો કે, ઉગે ઉર કલેશ અખળાને;
 તપી પાતે તપાવે છે, જીવરમાં જન્મ કરનારી. પુરાણો !
 કુશળદો સાસુને ભાળે, નણદથી સ્નેહ ના રાળે;
 નીતિને નીરમાં નાંખે, પતિને પાણુ પજવનારી. પુરાણો !
 ધ્યુરને શાપ આપે છે, દિયરને દાગમાં રાખે;
 ગણે ના જેઠ જેઠાણી, જરા ના લાજ ધરનારી. પુરાણો !
 ગધેડી ગવથી ગળે, ગિયારાં બાળને મારે;
 પંડગી સાથ લડવાને, બને વિકાળ વઢકારી. પુરાણો !
 નિશાએ નાથને કનડે, કરે ફરિયાદ સર્વેની,
 કરે શું ? કંથ કમલાગી, ફરે તલવાર બે ધારી, પુરાણો !
 કરી આખો દિવસ ધધો, ધણી આરામ ઈચ્છે ત્યાં;
 કલેબુ કેરતી કુબજ, વચનનાં બાણુ રે ! મારી. પુરાણો !
 શિખામણુ સ્વામિ જો દેશે, કહેશે જે કુવો પૂરું;
 અગર આપો આપ્રીણુ બાઉ, કહી ભય આપતી ભારી. પુરાણો !

સુવા દે સહેજ ના સુખે, જગાડે જામિની આખી;
 પ્રભાતે કંથ પરવારી, જશે કે, નીંદ લેનારી. પુરાણાં !
 સુખી છે કે, દુઃખી સ્વામી, નથી દરકાર દારાને;
 અરે ! એ વંતરી વળગી, પતિનું રક્ત પીનારી. પુરાણાં !
 ભલો ભરથાર શિર ફૂટે; “ ડરે છે જૂત ભૂંડાથી; ”
 પડી તે ટેવ ના જાયે, કરીને લગ્ન ઝઢ મારી. પુરાણાં !
 પ્રભુ જો પત્નિ આપો તો, સગુણી સોંપજો શ્યામા;
 નહિં તો નાથ ઇચ્છુ છું, કુવારી જીંદગી સારી. પુરાણાં !

પ્રેમ કથાના વધારા સુધારા સાથે સચિત્ર ત્રીજી આવૃત્તિ
 છપાઈને બહાર પડી છે ! !



નિર્ભાગી નિર્મળા.



યાને એક યુવકની કથણા જનક પ્રેમ કથા !

સુંદીર આટપેપરનું ચિત્રવાળું પુઠું તથા નાયક,
 નાયિકાના સુંદીર ચિત્રો યુક્ત સારા કાગળમાં વાયોલેટ
 સાહીથી છાંપેલું લગભગ ૬૫ પેજનું આકર્ષક પુસ્તક
 કી. ૦-૪-૦

ના. કઃ—બુકસેલરોને તથા સામટી કોપી ખરીદનારને
 સારૂ કમીશન આપવામાં આવશે. છુટક નકલ મંગાવનારે
 ૦-૪-૬ની પોષ્ટની ટીકાટ ખીડવી.

સોલએજન્ટઃ—સોજીતરીયા બ્રધર્સ. બુકસેલર્સ.

૬. ગણેશવાડી લખમીદાસ ખીમજીનો માળો—મુંબઈ નં. ૨

“ ચમત્કારે નમસ્કાર ! ”

—ગઝલ.—

અરે ! કળિયુગની દુનિયાં, સમજતી લેશ ના સારઃ
 અળોધે ખાય અરબડીયાં, ચમત્કારે નમસ્કાર !
 હુન્તરો દેવનાં ડેરાં, સકળ પ્રેમે ન પુન્તરેઃ
 પુન્તરી હોય પાખંડી, ચમત્કારે નમસ્કાર !
 પુન્તરી મંત્ર જ્યાં ખોલે, પ્રતિમા દેવની ડોલે;
 દીધેલાં દ્વાર ખોલે તો, ચમત્કારે નમસ્કાર !
 ધ્વન્તરો આવતી અદ્ધર, ગણુતા દેવ તે સદ્ધરઃ
 તપાસાં કોણુ જ્ઞેનાર ! ચમત્કારે નમસ્કાર !
 ભરશે મંડળી મેળા, હુન્તરો માનતા થાશે;
 પુન્તરી પુત્ર પણુ આપે, ચમત્કારે નમસ્કાર !
 સદાચરણી ભલો સાધુ, નહિં સન્માન કેં પામે;
 “ છુમંતર ” ભૂત કાઢે તો, ચમત્કારે નમસ્કાર !
 સુપાત્રે દાન ના કરશે, અપંગો અન્ન વિણુ મરશે;
 કુછંદીના થશે શીખ્યો, ચમત્કારે નમસ્કાર !
 બનીને નમ્ર પૂછે તો, નહિં કો' રાહુ બતલાવે;
 દબાવી દમ બતાવે તો, ચમત્કારે નમસ્કાર !
 ઘરો પોષાક સાદો તો, મિટીંગે માન ના પામે;
 વિદેશી વસ્ત્ર ઘણગાડે, ચમત્કારે નમસ્કાર !
 વિનયથી વંતરી વામા, કહ્યું ના કંથનું કરશે;
 પડે સોટી સપાટો તો, ચમત્કારે નમસ્કાર !
 ચમત્કારે સકળ ચૂકી, અહા ! વશ થાય નરનારી;
 વિવેકે ના વિચારે કેં, ચમત્કારે નમસ્કાર !

સુધારા વધારા સાથે બીજી આવૃત્તિ થોડાવખતમાં
છપાઇને બહાર પડશે.

પાપી પિતા અને— સદ્ગુણી સીતા.

લેખક, “મણિકાન્ત” હજીયરવાસવાળા.

કન્યા વિક્રયની ફરતાનો અસરકારક ચિતાર ! “ કરે
તેવું પામે ” “ સોખતે અસર ” દાડના દુગુણિનું ભયંકર
અને હાનીકારક પરીણામ વીગેરે વિષયોનો સમાવેશ આ
પુસ્તકમાં ઘણીજ સુંદર અને સરળ ભાષામાં કરવામાં આવ્યો
છે માટે તાકીદે નામ નોંધાવો. અગાઉથી આદ્યક ધનાર
પામેશ્રી રૂ. ૦-૧૨-૦ પાછળથી રૂ. ૧-૦-૦

પ્રકાશક,

સોજીતરીયા બ્રધર્સ, બુકસેલર્સ.

૬.—ગણેશવાડી, મુંબઈ નાં. ૨.

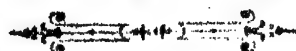
“પાનની ખીડી !”



—ગજલ—

કપૂરી પાન પુનાનું સમારી સાદ મહેં કીધું,
કળીના કેશરી ચુના થકી તે ચોપડી દીધું.
સુગંધીનો મુકી કાથો લર્વાંગે તે દીધું ખીડી;
પતિ પ્યારા સ્વિકારોને પ્રિયાની પાનની ખીડી !
મુકી છે કાતરી સ્વામી ! મુડીથી કેળ સોપારી;
વળી વીણી ભરી ભાવે ધરીને બહાલ વલિયારી.
અહાહા ! એલચી મેલી ધરે છે પ્રેમ પંખીડી;
પતિ પ્યારા સ્વિકારોને ! પ્રિયાની પાનની ખીડી !
ધિયૂ આ પાનની ખીડી ભડું ભોજન ખચાવે છે;
વળી વાયૂ અને વ્યાધી અજીરણથી બચાવે છે.
મહા સંધ્યામ શરદીને હાવાને મચાવે છે;
પતિ તે કારણે લોકો જમીને પાન ચાવે છે !
વદન દીક્કાસ હરનારી-જમોને પાનની ખીડી !
અધરમાં રક્ત ભરનારી-જમોને પાનની ખીડી !
કદૂતા દૂર કરનારી-જમોને પાનની ખીડી !
મધૂરો સ્વાદ ઝરનારી-જમોને પાનની ખીડી !
અનૂપમ પાનની ખીડી બનાવી લાલ હું લાવી;
મુકીને કામ સૌ અગગાં ઉમંગે આપવા આવી.
સ્વિકારો સ્નેહથી સ્વામી પ્રશંસા શું હવે ગાવી ?
અહોનિશ પ્રેમ માગું છું પતિ દયો બહાલ વરસાવી !

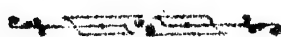
નિંદાખોરને અર્પણ !



—ગઝલ—

કરે નિંદા અમારી કો' અમોને છે નહિ પરવા !
 કરે મહેનત બિચારા તે અમારાં પાપને હરવા !
 લઈ પૈસા અને ઘોખી અમારાં વચ્ચેને ધોતા' ;
 વિના પૈસે જનો એવા અમારાં પાપને ધોતા' !
 હશે જે ખાયલા પોતે અગર ધંધા વિના કરતા' ;
 અદેખા એકઠા થૈને અવર નિંદા અરે ! કરતા' .
 ઘણીની ધાક ના હોયે અગર વિધવા કદી હોશે ;
 મળી કમજાત કુલટાઓ અવરની કૂથલી કરશે .
 હશે ઉસ્તાદ જે એમાં કચેરી ચોકમાં ભરશે ;
 મળી બે, ચાર રંડાઓ અરે ! નિંદા પછી કરશે .
 ભટકતી કેસ લાવે છે વિવેચન વંતરી કરશે ;
 ચઢી અન્યાયની ગાદી ચળેલી ન્યાય ચૂકવશે !
 ફલાણી આમ ચાલે છે ! ફલાણો રોક મારે છે !
 પૂલાણી રાંકડી કેવી ? ઘણીની ધાક ધારે છે !
 પૂલાણી ફાંકડી કેવી ? જુઓ ઘરમાં ચલાણ એ' નું ;
 પિવાડે પાંદડે પાણી નશીબ ચડડતું અહા ! તેનું .
 ફલાણીને ઘણું દુઃખ છે ફલાણીને અતી સુખ છે ;
 ફલાણી ખાય છે થોડું ફલાણીને ઘણી ભુખ છે !
 કરીને કૂથલી એવી અવરનાં ઘર ભગાવે છે ;
 નથી કંકાસ જે ઘરમાં તહાં ટટો જગાવે છે !

નિદ્રાને વિનંતિ !



—ગજલ—

અયે! નિદ્રા! અરે! નિદ્રા! હઠીલી કેમ ના આવે ?
 કડ હું બંદગી દેવી દયા ના કેમ દરશાવે ?
 પ્રહર બે રાત્રીના વિત્યા ટકોરા બારના વાગ્યા;
 સકળ સૃષ્ટી વિસામો લે ! અમારા ભોગ છે લાગ્યા !
 સ્મરણ તહાડું કડું સ્નેહ રસીલી તું રિસાઈ છે;
 વિનવણી હું કડું બહાલી છતાં તું ક્યાં મનાઈ છે ?
 નથી દરકાર જે કરતું કરે તેના પરે દાવો;
 અરેરે !! ઉઘ તું ઉઘી કરે ઇન્સાફ શું આવો ?
 બિચારા જેલના સંત્રી અગર દરવાન દરવાજે;
 ફરજ તહેની બુલાવે તું વગર તેડી તહાં ગાજે !
 અગર કેં કામ કરતાને અરેરે !! આવતાં ડોલાં;
 બિચારા હોય બેઠેલા છતાં તે જોખતાં તોલાં,
 નથી મસ્છર અગર માકળુ પવન હા ! મંદ આવે છે;
 પલંગે હું પડ્યો ત્રફડું છતાં ક્યાં નીંદ આવે છે ?
 કયો અપરાધ શું તહારો ? અરે ! તું કેમ કોપી છે ?
 દયા દિલમાં નથી તહારા ખરે ! તહે લાજ લોપી છે !
 હવે તો ટેક છોડી દે ! વિનંતી આ સુણી મહારી !
 અમીની એક દ્રષ્ટિથી મહુને લે પાંખમાં તહારી !
 સકળ કપ્ટો બુલવનારી ! ફિકરને દૂર કરનારી !
 મધૂરાં સ્વપ્ન દેનારી ! મયા કર હો ! મનોહરી !

સુખી ગૃહસ્થાશ્રમ !



— શિખરિણી હંદ —

સદા આનંદે જો, સદન સઘળું પ્રેમમય છે,
પિતૃ ભક્તિવાળા, સકળ ગુણુશાળી તનય છે;
હશે સ્નેહી શ્યામા, મનહર મુખે મિષ્ટ વદતી,
અતિ સિદ્ધિ સિદ્ધિ દિનપ્રતિદિને હાથ ચડતી. ૧

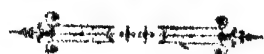
મળે પ્રેમી મિત્રો, નવ હૃદયમાં સ્વાર્થ ધરતા,
પટે કપડો ત્યારે, તન મન ધને સ્હાય કરતા;
નથી અંગે વ્યાધી, અગર ન ઉપાધી દિલ વિષે,
ભલા આજ્ઞાધારી, અચળ મનના આકર હશે. ૨

અપંગો ને સાધુ સતત ગસ પોષાય ઘરમાં,
રહે ભક્તિ ભાવે, હૃદય રમતું રાજ હરમાં;
વળી પ્રેમી પોતે, વિમળ મન વિદ્વાન જન છે,
અહા ! જે તે પામેઃ પરમ પુણ્યશાળી સુજન છે. ૩

* * * * *

અહાહા !! એથી કેં, અધિક સુખવાળા સુર નથી!
મળે જો એવું તો, સ્વરગ સુખ એથી દુર નથી!
હશે જેણે પૂર્વે, જપ તપ કરી દેવ રિઝવ્યા!
અહા ! તે પુણ્યાત્મા, સકળ સુખધારી જન થયા! ૪

“ અહાહા !! આજ છે હોળી ! ”



—ગઝલ—

કસુબે ચુંદડી યોળી અહાહા !! આજ છે હોળી !
 જમાડું શેવ ને યોળી, અહાહા !! આજ છે હોળી ! કસુબે
 ધરી યોળાં તને વસ્ત્રો, બનું હું પ્રેમની જોગણ;
 ચુલાલે હા ! ભરું ઓળી, અહાહા !! આજ છે હોળી ! કસુબે.
 વસાવો કંથ કેસૂડાં, ભરીયું રંગનાં ફુંગં;
 રમાડું રંગમાં હોળી, અહાહા !! આજ છે હોળી ! કસુબે.
 સિતારે ચિત્ત સાંધીને, વગાડું પ્રેમથી વ્હાલા;
 સુણાવું રાગ હા ! હોરી, અહાહા !! આજ છે હોળી ! કસુબે.
 મગાવો રેશમી મલમલ, વળી મજલિન જે મોંઘી;
 કરાવો ચુંદડી યોળી, અહાહા !! આજ છે હોળી ! કસુબે.
 હશે નરનાર નિર્લજ જે, ઉઘાડા ફાગ તે ગારો;
 શરીરે રાખને યોળી અહાહા !! આજ છે હોળી ! કસુબે.
 બને છે કેક જન તેલાં, બળદે ભાખતાં ભૂંડું;
 મળી દશ વીશની ટોળી, અહાહા !! આજ છે હોળી કસુબે.
 ભરે છે ધૂળ માથે કે, રમે છે છાણ માટીથી;
 ભલાએ ભીલ કે કોળી ? અહાહા !! આજ છે હોળી ! કસુબે.
 હશે સજ્જન અને ડાહ્યા, હરિને હેતથી ગારો;
 હૃદયને ભકિતમાં રોળી, અહાહા !! આજ છે હોળી ! કસુબે.



ચીત્ર ઇશુ ખુઓ !

કનૈયાની બંસી !

— ગઝલ —

કનૈયા કા'ન ઓ મહારા ! બળવો બાંસુરી પ્યારા !

મધુરી બાંસુરી વાગે,

સુકોમળ કાનને લાગે !

રસીક હું બાંસુરી રાગે,

અજબ જ્યોતી હૃદય ભાગે !

હજે અંતર અમીધારા ! બળવો બાંસુરી પ્યારા ! - કનૈયા !

ભુલીને ભાન હું ભટકું,

સુણાયો શબ્દ આ કયાથી ?

દિવાની છે દિશે દોડું,

ઝમકતો નાદ એ જ્યાંથી !

દિયો દર્શન દયાવાળા ! બળવો બાંસુરી પ્યારા ! - કનૈયા !

કહે છે લોક 'કાનૂરો,'

અજબ બદ્દ જરૂર જાણે !

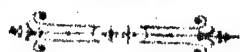
અહાહા ! ! બંસીના નાદે,

નગર નરનારને તાણે !

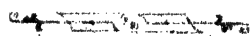
ત્રિકમ તાળે બનું તારા ! બળવો બાંસુરી પ્યારા ! - કનૈયા !

પ્રેમ ચેષ્ટા !

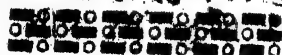
—ગઝલ—

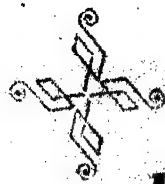


ભલે મમ નેત્ર તું ઢાંકે !
 છતાં હૃદયે રમી-રહી છું !
 મધૂરી પ્રેમની મૂર્તિ !
 જીગરને તું ગમી-રહી છું !
 હૃદયને ના શકે રોકી !
 દબાવે આંખ કાં ખાલી ?
 સુકોમળ હસ્તના સ્પર્શે !
 અહા ! મહેં ચોળખી વહાલી !
 હૃદય ધડકે મધુર તહેના !
 પડે પડઘા જીગર મહારે !
 છતાં શું ના પિછાનું હું ?
 મહેને ખસ મૂળ તું ધારે ?
 ચતુરા ચાર પકડાયો !
 હવે તુજ હસ્ત દે છોડી !
 સલ્મણી ભેટ ! ખસ સનેહ !
 જીગર સાથે જીગર જોડી !



પાછળના કેબર ઉપરનું ચિત્ર જુઓ !





ધી ઠકર
જોડિંગ હાઉસ. માટે

ખાસ આબરુદાર હીંદુ ગૃહસ્થા
જમવાની ઊમદા—સગવડ.

દે. મારબાવડી થોલીસ ચોક્કીની બાજુમાં.
નં. ૮૨ ગીરગામ બેંકોડ.
મુંબઈ નં. ૪.



“ભૂંગળ વિનાની ભવાઈ !”

—હરિગીત છંદ—

હે ! આર્યજંધુઓ ! તમે, જોયા તમાસા છે ઘણા,
નાટક સિનેમા ચક્રો, રાખી હશે ના કેં મણા;
ભાળી ભવાઈ પણ હશે, નવું કેં નિરખવા-આવજો !
ભૂંગળ વિનાની આ ભવાઈ ! ભાઈ ! જોવા-આવજો !

ઝોરી પુજનનું પર્વ છે, બાળા જુઓ ! ટોળે મળી,
ભુંડુ પરપર ભાળતી, નખરાં કરે નિર્લજ વળી;
કેં ફૂટતી રોતી અરે ! તે સાથ રોવા-આવજો !
ભૂંગળ વિનાની આ ભવાઈ ! ભાઈ ! જોવા-આવજો !

આવો નવી વહુજી તણી, અત્રે અધરણી આજ છે,
વાજાં વગાડી લોકને, ભેગા કરે ક્યાં લાજ છે ?
વહુને જનાવે “ વાઘ ” ભુંડાં, ગીત ગાવા-આવજો !
ભૂંગળ વિનાની આ ભવાઈ ! ભાઈ ! જોવા-આવજો !

આ લક્ષ મંડપમાં જુઓ ! વિધી યુક્ત મંત્ર ભણાય છે,
વર વહુ વયે ખટ વર્ષનાં, શું લક્ષ યોગ્ય ગણાય છે ?
વર તો ઊંઘે કન્યા રહે, એ અશ્રુ દહોવા-આવજો !
ભૂંગળ વિનાની આ ભવાઈ ! ભાઈ ! જોવા-આવજો !

આ જય વરઘોડો જુઓ ! ખુદ્દા અખુચકજી તણો,
 વર વર્ષ પંચોતેરના, પણ મોહ અંતરમાં ઘણો;
 કન્યા વર્યા દશ વર્ષની, પુલ પાન લેવા-આવજો !
 ભૂંગળ વિનાની આ ભવાઈ ! ભાઈ ! જોવા-આવજો !

x x x x
 આ ખારમાની ન્યાત છે ! પુત્રે પિતાનું રૂણ ભયું,
 ઘરખાર સૌ ગીરો મુકી, પકવાનનું ભોજન કયું;
 પદ્મ ગયું પત્નિ રહે, પકવાન જમવા-આવજો !
 ભૂંગળ વિનાની આ ભવાઈ ! ભાઈ ! જોવા-આવજો !

x x x x
 આ દીકરીના દોકડા, લેનાર જીવીદાસ છે,
 કન્યા દુવામાં નાંખવાનો, નીચ ધંધો ખાસ છે;
 કન્યા દલાલી પણ કરે, તેને ખટાવા-આવજો !
 ભૂંગળ વિનાની આ ભવાઈ ! ભાઈ ! જોવા-આવજો !

x x x x
 આવો હવે આ પોળમાં, કુળવાન સૌ કંહવાય છે,
 પહેરામણીથી પરણતા, વસુ કાજ વર વેચાય છે;
 બે ચાર ગૈરી લાવતા, ઇન્સાફ કરવા-આવજો !
 ભૂંગળ વિનાની આ ભવાઈ ! ભાઈ ! જોવા-આવજો !

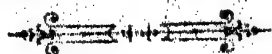
x x x x
 ભાઈ ! ભવાઈ ભાગતાં, આજે અસૂરૂ થઈ ગયું,
 મળજો ફરી કોંઠી હજી, જેવું ઘણું ખાટી રહ્યું;
 જો આંખ આંખે હોય તો, ચરમાં ખરીદી-લાવજો !
 ભૂંગળ વિનાની આ ભવાઈ ! ભાઈ ! જોવા-આવજો !

“ ઝખ મારવા ! ”

—સોરઠી ગઝલ—

જો ઈશને સમરે નહિ, જનમ્યો વૃથા ‘ઝખ મારવા’;
 પરમાર્થને પોખ્યો નહિ, જીવ્યો જગે ‘ઝખ મારવા’ ! જો.
 ખાધું પીધું હા ! ખંતથી, જાડા થયા પાડા સમા;
 પર પીંડને પોખ્યો નહિ, જાડા થયા ‘ઝખ મારવા’ ! જો.
 માંજો હજારો મારતા, ગાડી અને ઘોડે રહડી;
 સતકર્મ કેં કીધું નહિ, માંજો કરે ‘ઝખ મારવા’ ! જો.
 રાજા થયા કેં દેશના, પીડા પ્રજાને આપતા;
 રૈયત સદા રડતી રહે, રાજા થયા ‘ઝખ મારવા’ ! જો.
 સુખ મેળવે રૈયત સદા, ના રાજ્યને રહેતી વપ્રા;
 ટંટો ખખેડો જો કરે, રહે રાજ્યમાં ‘ઝખ મારવા’ ! જો.
 બાવા અને યોગી બની, માયા મૂકી ના વેગળી;
 ઢોંગી થઈ જગ ધુતતા બાવા બને ‘ઝખ મારવા’ ! જો.
 વિદ્યા ભણી કેં કેં શીખ્યા, પંડીતને જ્ઞાની બન્યા;
 ના જ્ઞાન આખ્યું અવરને, જ્ઞાની થયા ‘ઝખ મારવા’ ! જો.
 નખરાં કરે છે નવ નવાં, નિજ નાથને સંતાપતી;
 સંતાપતી ના સ્વામીને નખરાં કરે ‘ઝખ મારવા’ ! જો.
 બહુ કષ્ટથી ઉછેરીને, ડાહ્યા બનાવ્યા દીકરા;
 માખાપને માને નહિ, પેટે પડ્યા ‘ઝખ મારવા’ ! જો.
 જો પૂરતું આપે નહિ, જલિમ જૂલમથી કામ લે;
 એ શેઠીયા કે શકું છે ? નૂલમો કરે ‘ઝખ મારવા’ ! જો.
 ખાઈ નિમક નિજ શેઠનું, હલાલ ના હેતે કયું;
 એ ચાકરો કે ચોરડા? ખાતા નિમક ‘ઝખ મારવા’ ! જો.
 બાણી ઉચારી ‘શંકરે’ સર, નાઈટ કે જે-પી થયા;
 જો દેશ સેવા ના કરી, જે-પી થયા ‘ઝખ મારવા’ ! જો.

“ મુંબઈની શેઠાણી ! ”



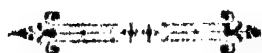
—ગઝલ—

તમે મુંબઈ વિષે આવ્યા, નિહાળી સર્વ દુરખાયા;
 છતાં સાહેબ ઓ મહારા ! જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 અહા ! મુંબઈની અલખેલી ! છકેલી કંઈક સુધરેલી;
 લટકતી લાજને મેલી, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 કરે છે કંથ ઉઘરાણી, જુએ નામુ નયન તાણી;
 છતાં કહેવાય “ શેઠાણી ” જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 પતિ પરદેશમાં આવે, પ્રિયાને પાસ તેડાવે;
 પછી વહુ પાંખ ફફડાવે, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 સ્વદેશે કામ સૌ કરતી, ખુશીથી ખાંડતી દળતી;
 હવે “રામા” વિના રડતી, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 ઘરે સસરો અને સાસુ, ખરચ વિણ ખેરવે આંસુ;
 જમે વહુ મિષ્ટ કરમાસુ, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 કુવેથી ખેંચતી પાણી, નણુંદની સાચવે ભાણી;
 હવે થઈ રાયની રાણી, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 ઘણી મુંબઈ તણી નારી, ખતાવે ઠાઠ બસ ભારી;
 ભલે વર થાય લીખારી, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 બને મુંબઈની શેઠાણી, કરે પૈસા તણું પાણી;
 રળે વર ટાંટીઆ તાણી, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 પતિ સ્ત્રીત્તેર લાવે છે, સકળ પત્નિ ઉડાવે છે;
 છતાં દેવું કરાવે છે, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !

વસાવે નવનવી સાડી, પુલેલી ફેનસી ચાળી;
 ખરીદે ખૂટની બેડી, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 સુવાસિક તેલને અત્તર, રૂમાલો રાખતી અત્તર;
 ગણે છે કોણ ત્યાં ગણતર? જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 કબાટો કે, તીબેરી ના, છતાં દશબાર આવીના;
 રૂપાના રાખતી ઝૂડા, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 જશે નાટક તમાસામાં, અગર સરકસ સિનેમામાં;
 ગણે મહોટાઈ ભપકામાં, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 સદા નરવી રહે નાડી, જતાં કેં બેઠશે ગાડી;
 જશે લટકો કરી લાડી, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !
 કરે ઘરકામ સૌ ઘાટી, પદમણી પાલવે બતી;
 અહા ! હોંશે હુવા ખાતી, જુઓ મુંબઈની શેઠાણી !

+ + + +

નથી નારી સકળ એવી, સતી કેં છે સીતા જેવી;
 દયા સૌભાગ્યની દેવી, અસલ છે એજ શેઠાણી !
 નકલ કરનાર શેઠાણી ! સુણી ના કોપશો વાણી;
 હુશે પરમાર્થિ ને શાણી, ખરી મુંબઈની શેઠાણી !
 અપંગો પર દયા આણી, દુખીના દહને બાણી;
 મહદ દેતાં ન અચકાણી અહાહા !! એજ શેઠાણી !
 સ્થિતિ સ્વામીતણી બાણી, વિના “ઘાટી” ન ગભરાણી;
 શિયળવંતી વિનયવાળી, ગુણી ગૃહરાજ્યની રાણી.



નિરાશ થવાની જરૂર નથી

પરંતુ જે અન્ય વીશીઓમાં, ભોજન
ગૃહોમાં, કે ભયકાદાર લોભેમાં, અને ખુદ
પોતાને ઘેર પણ જે અહીંના જેવી સ્વાદિષ્ટ
યાને ટેસ્ટપૂર્ણ રસોઈ જમવાની આશા રાખશે
તો અવશ્ય નિરાશ થવું પડશે.

પધારો અને ખાત્રી કરો.

ધી સાબરકાંઠા

બોર્ડીંગ હાઉસ.

ડૉ. મુખ્ખાદેવી. પોસ્ટની પાછળ

મુંબઈ નં. ૨.

હિપકારે અપકાર, અવસર આવે આપતા;
કરે ભૂમિને ભાર, "એ નિશ્ચય નકે' જશે."

રાબ થઇને આપ, રૈયનને રંભડતા;
પડે પ્રજાના શ્રાપ, "એ નિશ્ચય નકે' જશે."

ગુરૂ અગર થઈ દેવ, દુર્ગુણમાં દૂખી મરે;
વૃથા કરાવે સેવ, "એ નિશ્ચય નકે' જશે."

ગરીબ કેરી હાય ! આંતરડી કકળાવશે;
જડામૂળથી જાય, "એ નિશ્ચય નકે' જશે."

પરનીદા કરનાર, ચાડી ચુગલી જે કરે;
ના કે' હી તરનાર, "એ નિશ્ચય નકે' જશે."

કરે બરોબર ભાવ, ઓછું આપે તોલમાં;
કે' કરશે અટકાવ, "એ નિશ્ચય નકે' જશે."

ભરે બરોબર હાથ, તસુ ઘટાડે ફાડતાં;
જુએ જગતનો નાથ, "એ નિશ્ચય નકે' જશે."

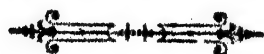
યોગ અને સન્યાસ, જગ ધૂતી ખાવા ધરે;
મન માયાની પાસ, "એ નિશ્ચય નકે' જશે."

ખોટી પૂરે શાખ, લાંચ લઈ રાજ થતા;
અંતે રહેશે રાખ, "એ નિશ્ચય નકે' જશે."

અધીકારનું જોર, જુદમ ફરી અજમાવતા;
બને ન્યાયના ચોર, "એ નિશ્ચય નકે' જશે."

એમ હુબરો લાખ, પાપ વસાવી પરવરે;
છે મુશ્વરની શાખ, "એ નિશ્ચય નકે' જશે."

પરીક્ષા વિના નકામું !



—સોરઠો—

મોતીનું શું મુલ્ય ? વાનર જ્યાં ટોળે વળ્યાં :
 ત્હેને તો ફળ તુલ્ય, ફેડીને ફેંડી દિયે !
 ગમાર જનનને જાણુ, ગુણવંતી ગોરી મળે :
 કરી ન શકે પિછાણુ, લવ ખગડે લામા તણા !
 હોય પુરૂષ વિદ્વાન, નાર મળે જે શંખાણી :
 આપીને અપમાન, લાજ ઘટાડે લોકમાં !
 ખેરા આગળ ગાન, મધુર સ્વરે જન કો' કરે :
 ચહડે ન ત્હેને તાન, વૃથા દુઃખાવે કંઠને !
 દુનિયાનો દેખાવ, અંધાને શું ક્રમનો ?
 પડે નકામી સાવ, 'અંધા આગળ આરમ્મી !'
 ઊત્તમ હીરો એક, જડે કદી કુંભારને ;
 કાચ ગણીને છેક, ખાંધે ગર્ધવના ગળે !
 ગાંડાને જે જ્ઞાન, ગુણવંતો દેવા જશે :
 શું પામે સન્માન ? માન ભંગ તે થાય છે !
 મધુર કાવ્ય રસદાર, રસિક વિના શું કામનું ?
 ગુણ સમજે ન ગમાર, લવાઈમાં મનકું ભમે !
 પતિવ્રત કેરો પંથ, પાતર શું જાણી શકે ?
 અતિ અખ્યાનો કંથ, પ્રેમ કદી ન પીછાણશે !
 એમ પરીક્ષા વીણુ, મોંઘું પણ શું કામનું ?
 કે' અજ્ઞાના હીણુ, લાલ ગુમાવે લક્ષનો !

મસ્તાન ફકીર !



—ગઝલ—

અરે ! કો' ઝેરની ફકીર ! ખુદાનો લાલ લાવોને;
ફકાવી ફેંસલો લાવો મહુને મુરદુ બનાવોને !
નથી નેકી, મગર બધી તણો અન્તમ આવ્યો છે;
જહાંથી કૂચ કરવાનો જુઓ પયગામ આવ્યો છે !
અયે ! કમબખ્ત નાદાની ! ખુરાઈ યાદ આવે છે;
જીગરને ચાક કરવાને જુઓ ! જલ્લાદ આવે છે !
નથી ખયરાત કીધી તે ખુદાથી માગવાનો છું;
તજીને રાહ જીતતનો અરે ! જહન્નમ જવાનો છું !
અરે ! ઇસ્લામ મજહૂબમાં મના છે હા ! શરાખીની;
મગર તેનો બન્યો બંદો ! કસુર ખાના ખરાખીની !
જુગારે જર ગુમાવીને ગનીનો છું ગદા આજે;
ફકીરી હાલ આ મહારો અરેરે ! પેટને કાજે !
ભરીને જામ પીતાં હું ખુદાઈ રાહને ભૂલ્યો;
નતીજો આ મળ્યો તહેનો જહાંના શાહને ભૂલ્યો !
તજી મસજીદ હું હરદમ જતોતો' હાય ! મયખાને !
ખુદાની બંદગી કરવા ભુલાવ્યો હાય ! શયતાને !
ભુલી ઇન્સાનનો દાવો બન્યો હયવાન હું હાયે !
નશા ને નાચ મુજરામાં રહ્યો ગુલતાન હું હાયે !
ગુલોના બાગને છોડી ગટરની છે હવા લીધી;
ખુદાના નૂરને છોડી શરાખી જામ મહેં પીધી !

ખિરાદર કોઈ આવોને ! હુબૂં છું હું બચાવોને !
કદમ પર સર ઝુકાવું છું અદલ રસ્તો બતાવોને !

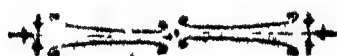
*

*

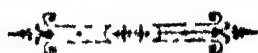
*

*

“ ભલાઈ કર અયે! આદમ! રહે આ દમ જહાં સુધી!
પુઠાવું નામ લે હરદમ! રહે હર દમ જહાં સુધી!



“ મણિકાન્ત ” નાં લખેલાં પુસ્તકો.



મણિકાન્તનાં ૧૫માળા	(સચિત્ર આવૃત્તિ ૩ થી)	૧-૪-૦
તાપી પિતા અને સદગુણી મીના. છપાય છે „	૨ થી)	૧-૦-૦
મંગીત સંગ્રામ ખિર.	„ ૧ લી)	૦-૪-૦
સંગીત મંગળમય. સચિત્ર „	૫ માં)	૦-૫-૦
નિર્બાળી નિર્મળા સચિત્ર „	૩ થી)	૦-૪-૦
બ્રહ્મવ્યાયાન અને વ્યાપકાત કે જૂન ' „	૧ લી)	૦-૨-૦
શાન પ્રવાહ „	૧ લી)	૦-૧-૦

મળવાનું ઠેકાણું

સોશલરીયા પ્રવર્સ બુક્સેલર્સ

૬. ગણેશવારી લખમીદાસ બીમજીનો માળો

પોસ્ટ નં.૨—મુંબઈ

ખાસ ઉંચ વર્ણના હિંદુ ગૃહસ્થાને માટે.

શ્રી અંબીકા-

ભોજનશાળા.

નં ૨૭૪ કાલ્યાદેવી રોડ વીકુલવાડી સામે.
મુંબઈ નં. ૨.

આ ભોજનશાળા, માલીકોની બતી દેખરેખ નીચે છેલ્લામાં છેલ્લી પદ્ધતિ મુજબ ચલાવવામાં આવે છે. ધર્મ રક્ષણ, સ્વચ્છતા, પ્રમાણિકતા. ઉંચા ખોરાક અને ખાંતીલા નોકરો. એ આ ભોજન શાળાનાં લક્ષણ છે.

સગવડતાના પ્રમાણમાં ભાવ ઘણાજ મધ્યમ રાખવામાં આવ્યા છે.

વધુ ખુલાસા માટે મેનેજરને મળો યા લખો.

“ પત્નિ પ્રેમ પરિક્ષા ! ”



—ભુજંગી તથા ગઝલ—

ગાહો ! નાથ આજે દિસો કાં ઉદાસી ?
 અરે ! આનને શોક છાયા પ્રકાશી;
 વિનંતી કરે આપને દીન દારા,
 કહો સત્ય સ્વામી પ્રભુ પ્રાણ મહારા.
 પધારો ગૃહે સાંઝના શાન્ત પેખૂ,
 સદા નાથ આનંદમાં મૂખ દેખુ;
 નથી આજ આનંદ કે, શાન્તિ પ્યારા,
 કહો સત્ય સ્વામી પ્રભુ પ્રાણ મહારા.
 નથી એન ચિત્તે નડી કેં ઉપાધી ?
 વદો સત્ય બહાલા થયો કેંક વ્યાધી ?
 દુઃખી દેખતાં છે દુઃખી આપ દારા,
 કહો સત્ય સ્વામી પ્રભુ પ્રાણ મહારા.
 ઉમંગે વધાવા મુકી કામ આવી,
 પિયો નાથ પાણી ભરી પાત્ર લાવી;
 પતિ ચાલું ચાંપુ વદો ચક્ષુ તારા !
 કહો સત્ય સ્વામી પ્રભુ પ્રાણ મહારા.

પ્રિયા શાન્ત થા શું તહને કષ્ટ કે'વું ?
 ટળે કષ્ટ તુંથી નથી હાય એવું:
 નથી વ્યાધી કે' છે ઉપાધી અકારી.
 કહી ના વૃથા ફલવું પ્રાણુ ખ્યારી.
 ટળે કષ્ટ કે'વા થકી ના કહાપી.
 સુણી હાય ! શાણી રહે શોક વ્યાપી:
 થવાનું હશે તે થશે એમ ધારી.
 કહી ના વૃથા ફલવું પ્રાણુ ખ્યારી.

* * *

ભલે કષ્ટ એવું હશે તો સહીશું,
 પતિના દુઃખે દુઃખીયાં હા રહીશું:
 મુણી શબ્દ સ્વામી ! વહે અશ્રુધારા.
 કહો સત્ય સ્વામી પ્રભુ પ્રાણુ ખ્યારા.
 કહી કષ્ટ ટાળી શકાયે ન ખ્યારા.
 છતાં દે દિલાસો શકું નાથ મહારા:
 અરે ! અશ્રુ સાટે દહં રક્ત ધારા
 કહો સત્ય સ્વામી પ્રભુ પ્રાણુ મહારા.

* * *

અતી હકું તહારી હવે હું જણાવું,
 કથા કષ્ટની રે ! સલૂણી સુણાવું:
 દિલાસો નહિ તો ભલે દોષ દેજે,
 દુઃખી થાય તો કંથને કાજ રહેજે.
 કુસંગે ચઢીને કયો હાય ! સદો,
 અરે ! આખરને લગાડ્યોજ બદો:

હતી શેઠની ઉધરાણી જ આવી,
 અરે ! હાય સદા વિષે સૌ ગુમાવી.
 હતા ખારસો રૂપિયા મુજ પાસે,
 બધા હાય ! હાર્યો હવે કેમ થાશે ?
 નથી ખાર તો ખારસો ક્યાંથી લાવું ?
 અરે ! હાય મુઝયું મહને કેમ આવું ?

અરે ! હાથે કરીને મહેં લગાવી પેટમાં પાળી !
 કુહાડીથી અરે ! કાપી હતી જે બેસવા ડાળી !
 અહા ! ફળકૂલ દેનારા બગીચાને દિધો બાળી !
 અરેરે ! ! આવતી રાજી પ્રિયા સદા કરી ટાળી !
 બખર જો શેઠને પડશે કદી ના માફ-તે કરશે !
 ખરા ખોટા તણા બંતે અરે ! ઇન્સાફ-તે કરશે !
 કર્યો સદા અરે ! મહેં તે સુણીને કોપ તે કરશે !
 કરાવે કેદ તે મુજને દયા દિલમાં નહિ ધરશે ?

*

*

*

*

કથા આ કપટની સુણતાં કલેજું કંથ ફાટે છે !
 ઘરેણાં ને વળી પડ્ડું પછી તે કોણ માટે છે ?
 મુકી ગીરો અગર વેચી અનામત શેઠની આપો !
 કરો ના નાથ કેં ચિંતા કથોલુ કષ્ટ આ કાપો !

*

*

*

*

ઘરેણાં ના ગીરો મૂકું પિયરથી તું પ્રિયા લાવી !
 નથી પડ્ડા પરે સત્તા થવાનું તે થશે લાવી !
 કડું કંઝાલ ના તુજને, સુખેથી કેદને સંવું !
 જવા દે વાત એ બહાલી કડું ના કામ હું એવું !

વદો શું નાથ આ વાણી ? પરાયું કાં તમે જાણું ?
 પિયરની શું હવે સત્તા ? પતિ તકરાર કાં તાણું ?
 અપાયું દાન કન્યાને પિતાનો ના પછી દાંવા,
 ઘરેણાંને સુકી ગીરો રૂપેયા રોકડા લાવો.
 બિખારી હા ! ભલે ધેશું તજીશું ટેક ના ખ્યારા !
 મનુરી અન્યની કરતાં ડગીશું છેક ના ખ્યારા !
 ગણું ભરથાર ભામાનાં હૃદય શું એક ના ખ્યારા !
 તમારો ને અમારો તે નવો છે નેક ના ખ્યારા !
 કદાપી કપટ જે પડશે ચઢીશું કંથના માટે !
 અરે વેરાન જંગલમાં ચઢીશું કંથના માટે !
 ભલે આ દેહને વેચો ! કહીશું કંથના માટે !
 અરે ! અપવાસ જે પડશે ચઢીશું કંથના માટે !

પતિકાજ તારામતી કપટ પામી,
 હરિશ્ચંદ્ર જેવો હતો શીર સ્વામી:
 બની અન્ય દાસી પતિ રૂણ વાળ્યું,
 મહા કપટ સ્વામી તણું સઘ ટાળ્યું
 સતી અન્ય કંઠે કરી સ્વામી ભક્તિ,
 મહા માન પામી મળી સઘ સુકિત;
 સતી કેં બળી ભસ્મ થે નાથ સાથે,
 પતિ ભક્તિ એવી હણ્યા પ્રાણ હાથે.
 અરે ! અવપજાની કરી શું શકું હું ?
 છતાં આપને નિજ આત્મા ગાયું હું;
 વૃથા વાદ મેલી ઘરેણાં વટાવો;
 અહા ! રોકડા રૂપિયા નાથ લાવો.

નથી ચોખ્ખું હું આપને શીખ દેવા,
છતાં થાય ઇચ્છા અરે ! કેંક કેવા;
દસમા આપની હે કૃપાનાથ ! માગું,
પછી શબ્દ જે નમ્રતા ધારી લાખું.

મળે મહેનત તણી રોજી ખુશીથી નાથ તે ખાવી,
અવરની ના કરે ઇચ્છા ! વૃથા હા ! લોભ વરસાવી;
હરામી માલ મેળવવા કરે છે યત્ન જે સ્વામી,
ગુમાવે ગાંઠનું નાણું અતીશે કપટ તે પામી.
હવે અફસોસને છોડી સહુણા શ્યામ છે શાણા,
કંઠે તે યત્ન અજમાવી ભરોને શેઠના નાણાં;
નહિ શંકા ધરો કાંઈ નથી કેં પારકું ખ્યારા !
અરે ! આ દેહ છે અર્પણ સદા શિરછત્ર છે મહારા !

x

x

x

x

પ્રતિમા પ્રેમની મહારી લલ્લી આ શીખ તહે દીધી,
કસોટી પ્રેમની આજે અડાહા ! પુણું મહેં કીધી !
તરુણી મહેં તને તાવી ટકી તું તાપની પાસે,
અડાહા ! ! ધન્ય છે લામા ! પતિ લલિત લલ્લી લાસે.
નથી સદેા કર્યો મહે તો ગુમાવ્યું છે નહિ નાણું,
પરિક્ષા પ્રેમની બેવા ત્રિયા મહેં મેળવ્યું ટાણું;
નથી એવી સકળ નારી ધરેણું ગાંઠનું આપે,
સમય કળિયૂગનો છે આ હૃદયમાં સ્વાર્થને છાપે.

x

x

x

x

કરે સૌ તે અમે કીધું પરીક્ષા શું ત્હમે લીધી ?
 કસોઠી એ નહિ ખ્યારા ! અહા ! હાંસી ત્હમે કીધી !
 ભરીને ઝેરની ખ્યાલી ધરો જો નાથ તો લઈએ !
 હૃદયમાં નાથને લાવી ખુશીથી ઝેર પી-જઈએ !

હવે નાથ મહારા પધારો રસોડે,
 જમાડું રસોઈ અહા ! આજ કોડે;
 પૂરી ના કરો આ પ્રમાણેજ હાંસી,
 દુભામે અંતિ આપની નાથ દાસી.

x x x x

અહા ! પ્રાણખ્યારી ધયો ખેલ પૂરો,
 જુગારી તણો છેજ અન્નમ ખૂરો;
 જુગારે જીતી તું પતિને હરાવી,
 પતિ ભકિત ત્હોં આજ પૂરી જણાવી.

નમું કિરતાર કઢણાળું કૃપા તું હીંદ પર કરજે !
 અહા ! સૌ હિંદવાણીમાં પતિ ભકિત સદા ભરજે !
 વિનંતી આ કરી મ્હેં તે દયાળુ ધ્યાનમાં ધરજે !
 અમારા હિંદના કપડો અહા ! કિરતાર તું હરજે !

માફી અને સલામ !

—ગઝલ—

અમારી કો' કવિતાથી, અરે ! માફ હશે લાગ્યું;
મુરખી માફ તો કરજો, વચનનું બાણ જો વાગ્યું.
કવિતાની કસુર કે' ના, કલમને કોપથી કાપો;
લખે છે લોકની નીંદા, ભલે બદલો તમે આપો.

× × × ×
વિવેકે જો વિચારો તો, કલમની પણ કસુર છે ના;
કલમ ધરનાર એ કરને, કરો શિક્ષા હવે તો હા !

× × × ×
કરે શું ? કર બિચારો એ, રહેા આધિન અંતરને;
કંઈ જો તે સુજળ કરતો, કરો બસ કેદ એ મનને.
પરાયાં છીદ્ર જોવાની, પુરી આદત પડી એને;
પછી પોજળ પકડવામાં, પુરી લાહજત પડી એને.

× × × ×
મહા મસ્તાન એ મન છે, કદી કળજે નહિં થાયે;
પ્રવેશે સદા પાતાળે, ઉડી આકાશમાં જાયે.
જવા દો નામ ઝાલિમનું, તમારું જોર ના ચાલે;
ગુન્હો તેનો ગણાયે ના, વિચારો ! રાસ્ત મત આલે.

× × × ×
ગિરાહર દરગુજર કરજો પધારો ! આવજો ખ્યારા !
જીગરની સો સલામો છે, કબુલ તે રાખજો ખ્યારા !

સમાપ્ત.



પ્રાર્થના.



ગઝલ -

બલે દુશ્મન બને દુનિયાં, તુમે ના કોપશે બાપુ !

અમીમય આંખ ક્યારીમાં, અર્જીબ ના કોપશે બાપુ !

તમારી જ્યાં દયા દ્રષ્ટિ, અહાહા!! ત્યાં અમી વૃષ્ટિ !

બને સ્નેહી સકળ સૃષ્ટિ, મહા દત્તેય વસે બાપુ !

કરો જો આંખને ચાલી, અહા સઘળા બને ધાલી !

થશે વૈરી હશે સાથી, નમેરા ના યશે બાપુ !

અમારા દોષ ના જોશે, દયાળુ દુર્ગુણા ધોશે !

અમે તો આપનાં છોડ ! મુખુદ્ધિ આપશે બાપુ !

નથી શ્રદ્ધા અમોને તે, શિખામળ આપોઅ તમને !

મુખી હોન બાળની વાણી, મધૂર ગુ હસે ? બાપુ !

અમારે ત્યાં મળતાં પુસ્તકોનું

ટુંકે સૂચી પત્ર.

આંડર મલે માલ વી. પી. થી રવાના કરવામાં આવશે.
બહારગામના આંડરે પર પુસ્તક ધ્યાન આપવામાં આવશે.

પુસ્તકનું નામ

કીંમત

રૂ. આ. પા.

મણિકાન્ત કાવ્યમાળા (સચિત્ર)	૧- ૪- ૦
સંગીત મંગલમય (શ્રી)	૦- ૫- ૦
નિભાગી નિર્મળા (")	૦ ૪- ૦
સંગીત સુખોદય મિંદુ	૦ ૪- ૦
અભિદ્યોત્યા યાને અપદ્યાત કે ખુન ?	૦- ૨- ૦
જાન પ્રવાહ	૦- ૧- ૦
પાપી પીતા અને સદગુણી સીતા (લખાય છે) ૧	...	૦- ૦
નૃસીંહાજ સુદા ૧૨ ચિત્રા સાથે	૧ ૦- ૦
નન્મણી કાવ્યમાળા (લખાય છે)	૧ ૦- ૦
ત્રિવાને સાગર	૩ ૮- ૦
ગઝલીસ્તાન	૧ ૪- ૦
દયારામકૃત કાવ્ય મણિકામાળા ભાગ ૧ કો	૧- ૮- ૦
દુઃખીને દિલાસો ૩૫ ભાગમાં દરેક ભાગની કીં ૧	...	૮- ૦
નવચંદ્રગંગા ભાગ—૧ ૨	૨- ૦- ૦
બહાદુર કલો અથવા અનાથ તારા સચિત્ર	૧ ૦- ૦
વરધેલી વનિતા	૨- ૦ ૦

સોલ્હતરીયા બ્રધર્સ બુકસેલર્સ

૬૬, ગણેશવાડી સુબર્બ નં. ૨.

શાન્તિ પ્રિયા	૨- ૦ ૦
ખેરીચરની ખેરી	૨- ૦ ૦
ખીરમલ અંગે આદર્શ	૧ ૧૨ ૦
પ્રતિજ્ઞા પાલન	૧ ૦-૦
સુખરૂપ સ્ત્રી સંચાર	૧- ૪- ૦
અંદકળા સચિત્ર	૧- ૮- ૦
લીક્ષમ અંગે માણિક ભાગ ૧ થી / દરેક બે ભાગના	૨- ૦-૦
નરગીજ નાટકકાર	૧ ૮ ૦
અરવ્યતી અંદ ભાગ ૧ થી / ના	૧૭-૧૨- ૦
અંદ કાન્ત ભાગ ૧ ૨-૩ (દરેકના ૩ ૦ ૮ ૦)	૧૭- ૮-૦
જાલંસીની રાણી સચિત્ર	૧ ૧૨ ૦
કરાગુ થેલા	૧- ૮ ૦
પતિનતા સતીઆ (સચિત્ર)...	૦ ૦- ૦
હીદુ ખેરીચર ગાને અંગણી અમન	૧ ૦-૦
કાન્તીકળા	૦ ૧૨ ૦
સિર હીન શય	૦ ૮ ૦
અમર આખ્યાન	૦- ૮ ૦
ગળ્ય કહીઆને	૦ ૧૨ ૦
મીરાંબાઈ	૦ ૧૨ ૦
પ્રારંભેશન આદર્શની દરબાર	૧ ૦ ૦
દેશી રાત્ર્યનો કારભાર	૧- ૦ ૦
દેશવ કૃતિ	૧ ૮ ૦
મહારાણી વીકેટરીયાનું જીવન ચરિત્ર
(મુંબઈરામ ગુપ્તારામ કૃત)	૦ ૦ ૦
નરેશીનું નગદાર	૦ ૦-૦
ગીરકીત દેવેન્દ્ર	૧- ૪-૦

સોજીતરીયા અધસં સુકસેલસં

ઠે. ગણેશવાડી અંગણ નં ૨.

ધરમી બેડાંની ગેમી કૃતેદ્ધ	૧- ૪-૦
વિજ્ઞાન સત્ક	૧- ૪-૦
પાંચ રત્ન	૧- ૦-૦
ગુલકાન્ત	૧- ૮-૦
હિંદુસ્તાનનો ઉદય ક્યારે થશે	૧- ૮-૦
આધ્યાત્મિક શીકણા	૧ ૦ ૦
અકબર રાજ્ય ચલન	૧- ૮-૦
પ્રભાત ઘટાડેલી કામિત રૂ	૧ ૦-૦
બાબુ કુમાર	૦- ૮-૦
નવીની કાન્ત	૧ ૦-૦
ખાદી મીઠી વાંતા	૧ ૦ ૦
કેશરી ભાગ ૧ જા	૧ ૮ ૦
સમાજ	૧- ૬-૦
ગુલશાળા	૧- ૦-૦
બગ્ચન સાગર	૦- ૮ ૦
કલાપીના કેદાર	૨- ૦-૦
દયણ ભાગ ૧ જા ભાગ ૨ વેદ	૧ ૮ ૦
કાળ નાંચાળું બની બગ્ચ	૧ ૮ ૦
વડાળ પાપાની	૧- ૮ ૦
કંચના નાંચેલ ભાગ ૧ જા ભાગ ૨ વેદ દેરકના રૂ	૧- ૦-૦
કેદાર અને કુમ્ભ ભાગ ૧ થી ૬ સુધી દેરકના	૦ ૧૨-૦
કુમ્ભજના	૧- ૦-૦
કુમ્ભ કુમારી (સનિત)	૧ ૮-૦
ગુલની મુખની શેણી	૧- ૪-૦
મીઠાન મંદીર (સંસારી-નવરત કથા)	૧- ૪-૦
સ્ત્રી સુંદરી (સનિત)	૧- ૮-૦
પદ્મ જના યાને કટકમાં ગુલાબ	૧- ૪-૦

સાહિતરીયા અધ્યક્ષ બુકસેલર્સ

કે. ગણેશવાડી મુંબઈ નં. ૨

કમલા લક્ષ્મી	૧- ૦-૦
સુગુણ સર્વના	૦- ૮-૦
વનવાસીની	૧- ૪-૦
ગજની કાન્ત	૧- ૮-૦
વિશ્વવૃન્ન ઉદ્દેશ વિશ્વાશવાન	૦ ૮ ૦
સન્મીત્ર કે શયતાન ?	૧- ૦-૦
ભાનું પ્રકાશ	૦ ૮-૦
પ્રેમી પીંગળ કે કાળ નાનું બુની ખંડર	૧- ૦-૦
ભદ્રક બુન	૧- ૦-૦
અરલા	૧ ૦-૦
પકતા	૦ ૦ ૦
અમરગીદ	૧ ૦-
બેઠપાર દર્પણ	૦ ૧૨ ૦
તુલસી ફૂલ રામાયણ રાત્રી અલગ દોહડા	૦ ૦ ૦
આપાદિ ગુ. લીલી	૦ ૧૭-૦
શ્રીમદ ભાગવદ ગીતા ગુરુગતી	૦ ૪ ૦
શ્રીમદ ભાગવત ગજગતી	૦ ૧૨-૦
પવ્ય ગતી ગીતા	૦- ૬-૦
એકાદશ રકતિ ગુ. પેસ	૦- ૦-૦
રાત્રિયોગી ભાગ ૧ લો તથા ૨ વો (રેકના)	૧ ૮ ૦
દેવી-ખડક	૧ ૮ ૦
સંસારમાં સ્વર્ગ	૧ ૮ ૦
સ્વર્ગનું વિમાન	૧ ૮ ૦
સ્વર્ગની-કુચી	૧ ૦-૦
પ્રેમ પ્રેમ તો પ્રેમ !	૧ ૪ ૮
સ્ત્રીઓનું સ્વર્ગ	૧ ૮-૦
સ્ત્રીઓની માહતા	૧- ૮-૦

સોલ્હતરીયા અબસ બુકસેલર્સ

ગણેશવાડી મુબઇ નં. ૨

સુભાષ



અહં મમ જન્ય તુ હાંતે! પ્રતા હૃદયે જ્ઞાના-સર્વોત્કૃષ્ટ!
 મયસી પ્રેમના મનિ! હૃદયને તુ જ્ઞાના-સર્વોત્કૃષ્ટ!
 મમિત્વનાન્ના.

